

ଅରୁଣ ଦାସଙ୍କ ରଚିତ

ଜ୍ଞାନପ୍ରଦୀପଗୀତା ।

(ଭକ୍ତିଚକ୍ର)

କଟକ ବାଲୁବଜାର ନବାସୀ

ଶ୍ରୀ ଗୋବିନ୍ଦ ରଥଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସଂଶୋଧିତ ଓ ପ୍ରାନ୍ତେ

ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇ ପ୍ରକାଶିତ ।

ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ ।

PRINTED BY S. N. MOHAMMAD

Shaikh Bazar at the Edward Press

CUTTACK

1910

ସ୍ଵାଧୀନ ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ

ଜ୍ଞାନପ୍ରଦୀପ ଗୀତା ।

କହଇ ଅର୍ଜୁନ ଶୁଣ ମହାପ୍ରଭୁ ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ କହ ମୋତେ ।
ଏକାକ୍ଷର ବୋଲି ଯାହାକୁ ବୋଲିଛି ସେ ଅଛୁ କାହିଁ ଗୁପ୍ତେ । ୧ ॥
କହନ୍ତି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଶୁଣ ହୋ ଅର୍ଜୁନ ମହାଶୂନ୍ୟ ଶୂନ୍ୟ ଜାତ ।
ଶୂନ୍ୟ ମଧ୍ୟକୁ ହୁ ଲକ୍ଷ୍ମେ କର ପାଥ ଅକାର ତହିଁ ସମ୍ଭୂତ । ୨ ।
ଅକାର ଅକ୍ଷର ବର୍ଣ୍ଣର କହନ୍ତେ ଉକାର ଜନମ ହୋଇ ।
ଉକାର ଅକାର ମିଶାଇଁ ବୁଝ ହୁ ଏକାକ୍ଷର ସେ ବୋଲଇ । ୩ ।
ହ୍ରୀଁ ଅକ୍ଷରଟି ଶ୍ରୀଁ ସଙ୍ଗେ ଘେନି କ୍ରୀଁ ତ୍ରିମୂର୍ତ୍ତିକାକ୍ଷର ।
ଏହି ତ୍ରିବୀଜଟି ନାମ ବୋଲଇଲା ଜନମ ସେହି ଅକ୍ଷର । ୪ ।
ହ୍ରୀଁ ବଳରହୁ ଶ୍ରୀଁ ସୁରତ୍ରା ଯେ କ୍ରୀଁ ଜଗନ୍ନାଥ ଜାଣ ।
ଏହି ତ୍ରିବୀଜ ଖସି ଉଦେ ରହୁଛି ପାଥ ଏକ ଅଙ୍ଗେ ଜାଣ । ୫ ।
ହ୍ରୀଁ ବୀଜଟି ଯେ ବଂଶଣୀ ଠାବେଣ ଶ୍ରୀଁ ବୀଜଟି ହୃଦୟେ ।
କ୍ରୀଁ ବୀଜ ଶିରେ ବସ୍ତ୍ରାର ହୋଇଲା ଏମନ୍ତେ ତ୍ରିବୀଜ ଯେ । ୬ ।
ତ୍ରିମୂର୍ତ୍ତିକା ତ୍ରିମୂ ନାମ ବୋଲଇଲା ତନୁକ ଏକହ କର ।
ସୋମ ସୂର୍ଯ୍ୟାଗ୍ନି ମିଶାଇଁ ଏ ତ୍ରିକୂଟ ଉପରେ ହେଉକୁ ଧର । ୭ ।
ତ୍ରିକୂଟ ସ୍ଥାବୁକ ଯେବଣ ସ୍ଥାନ ଦିଶି ମିଶିଲେ ଦେଖ ଅର୍ଜୁନ ।
ତହିଁକି ସେ ଯୋଗୀ ଯୋଗ ଅସ୍ଥାଙ୍ଗରେ ରହୁ କରୁଛନ୍ତି ଧ୍ୟାନ । ୮ ।
ଯୋଗୀ ବୋଲି କହ ଯାହାକୁ ବୋଲିଛି ଯୋଗଦ୍ଵାରେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ସେହି
ଯୋଗୀଜନ ଯୋଗେ ପ୍ରବେଶ ହୁଅନ୍ତେ ମନ ଜ୍ଞାନକୁ ହରଇ । ୯ ।
ଅକ୍ଷପା ବୋଲିଛି ଯେବଣ ସେ ମନ୍ତ୍ର ଜପିଲେ ଛଡ଼ାଇଁ ଦ୍ଵାର ।
ହ୍ରାସ ଛଡ଼ାଲେ ମହାଶୂନ୍ୟ ଦିଶିବ ତହିଁକି ତ ଲକ୍ଷ୍ମେ କର । ୧୦ ॥
ସେହି ଠାକୁରେ ଦିବଦିମ ରୂପ ଯେ ପାଶାତେ ଉଦୟ ହୋଇଁ ।

ପାଦ ପାଣି ବର୍ଷି ନାସା କଷ୍ଟ ଜିହ୍ବା ରେଖ ରୂପ ଯାର ନାହିଁ । ୧୧ ॥
 ଅବ୍ୟକ୍ତ ବର୍ଷି ଅଶୂନ୍ୟ ରୂପ ଶୂନ୍ୟ ଅରୂପ ତାହାର କେହି ।
 କୋଟି ଚନ୍ଦ୍ର କୋଟି ଅଗ୍ନିଦେବ ରୂପ ତାର ରୂପକୁ ଗଞ୍ଜଇ । ୧୨ ॥
 ଅଜ୍ଞାନଜନଙ୍କୁ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୁଅଇ ସୁଜ୍ଞାନକ ଦୃଶ୍ୟ ହୋଇ ।
 ସ୍ଥାବରଜଙ୍ଗମ ଗାଠ ପତଙ୍ଗରେ ଘଟେ ଯଟେ ପୂରିଛଇ । ୧୩ ॥
 ସଦ୍‌ଗୁରୁ ସେବା କରିଥିଲେ ଜାଣି ଅଜ୍ଞା ଥିଲେ ତାହା ପାଇ ।
 ସାଧୁଜନଙ୍କ ବଚନକୁ ପ୍ରକଟ ଅଚ୍ୟୁତ ଦାସ କହିଇ । ୧୪ ॥

ଭଦ୍ର ଶ୍ରୀ ଜ୍ଞାନସୁଦୀପ ଗୀତାୟାଂ ସୁପନସସ୍ତୁ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟାଂ
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ନାମ ପ୍ରଥମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ଦ୍ଵିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ ।

କହିଲ ଅର୍ଜୁନ ଶୁଣ ଗୋସାଇଁ ।
 ଅବ୍ୟକ୍ତପୁରୁଷ କାହିଁରେ ଥାଇଁ । ୧ ।
 ଜୀବା ପରମ ବୋଲନ୍ତି ସେ କାହିଁ ।
 ଏହା ବୁଝାଇ କହ ଭବତ୍ରାଣ୍ଠା । ୨ ।
 ପରମ ଦଶଇ କେବଣ ବର୍ଣ୍ଣ ।
 ଜୀବର ବର୍ଣ୍ଣ ସେ କେବଣ ପୂର୍ଣ୍ଣ । ୩ ॥
 ଜୀବଗୋଟି କାହିଁ ରହିଲ କହ ।
 ପରମ ହୋଇଛି କେବଣ ଦେହ । ୪ ।
 ଏକା ଘରେ ଲାଳା କରନ୍ତି ରହି ।
 ଏମନ୍ତ ବୋଲି ସାଧୁମାନେ କହ । ୫ ।
 ଶ୍ରୀହରି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ହୋ ପାଞ୍ଚ ।
 ପଶୁରଲ୍ଲ ଯାହା ଅତି ଗୁପ୍ତ । ୬ ।
 ଅଜ୍ଞାନୀକ ବ୍ୟକ୍ତ କରବୁ ନାହିଁ ।
 ଅବ୍ୟକ୍ତ ପୁରୁଷ ଶୂନ୍ୟରେ ଥାଇ । ୭ ।

ଜୀବ ପରମ ତା ବେନି ଚରଣ ।
 ଜୀବ ପରମ ମୁଁ ହୋଇଛି ଜନ୍ମ । ୮ ।
 ହୋଇଛି ଅଶେଷ ପରମ ଚିତ୍ତ ।
 ଜୀବ ପ୍ରକାଶୁଅଛି ସେଇବର୍ଣ୍ଣ । ୯ ।
 ବାମପାଦ ଜୀବ ରୁଦ୍ଧୁଛି ଟି ଏ ।
 ଦକ୍ଷିଣପାଦ ପରମ ବିଜୟେ । ୧୦ ।
 ଏକସ୍ଥାନେ ଲୀଳା କରନ୍ତି ବେନି ।
 ପରମ ରୁଦ୍ଧୁଛି ଜୀବକୁ ଘେନ । ୧୧ ।
 ଯାହା ପଶୁରୁ କହୁଲୁଁ ପାଥ ।
 ପରମ ତରୁ ଯେ ଅତି ଶୁପ୍ତ । ୧୨ ।
 କହୁଇ ଅର୍ଜୁନ ଶୁଣ ଶ୍ରୀହର ।
 ପଶୁରୁଛି ଯାହା କହ ବିସ୍ତାର । ୧୩ ।
 ଜୀବ ପରମରେ ସନ୍ଦେହ ହେଲା ।
 ମାତ୍ର କେ ଅଶ୍ରିତ ଜଣା ନ ଗଲା । ୧୪ ।
 ଜୀବ ପରମ ତ ଅଟନ୍ତି ଦୁଇ ।
 ପୁଣି ବୋଲନ୍ତି ଏକ ରୂପ ସେହି । ୧୫ ।
 ଶ୍ରୀହର ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ବିବର୍ଣ୍ଣ ।
 ଶୁପ୍ତ ହୋଇ ଏ କଥା ରହିଛି । ୧୬ ।
 ଜୀବଟି ମାତ୍ର ପରମ ଅଶ୍ରିତ ।
 ଜୀବରେ ପରମ କରେ ବିହାର । ୧୭ ।
 ଅନଳ ଧୂମ ସେସନ ପ୍ରକାର ।
 ଜୀବ ପରମ ଏକଇଁ ଶରୀର । ୧୮ ।
 ଶୁଣ ସେ ଜ୍ଞାନ ପୁରୁଷ ଅର୍ଜୁନ ।
 ଜୀବ ପରମଙ୍କ କଳା ବିଧାନ । ୧୯ ।
 କେତେ କେତେ କଳା ରାସ ଦିବସ ।

କେତେ କଳା ଘେନି ରାଉଛି ହଂସ । ୧୦ ।

କେତେ ଦୁଆରେ କେତେ ବା କବାଟ ।

କେଉଁଠାରେ ସର୍ପ ଜଗିଛି ଘାଟ । ୧୧ ।

କେଉଁ ଦ୍ଵାର-ସେତୁ ନିଶ୍ଚୟ ହୋଇ ।

କେଉଁ ଦ୍ଵାର କବାଟ ଲାଗିଛଇ । ୧୨ ।

ଅନନ୍ତ ରହିଛି କେଉଁ ପ୍ରକାରେ ।

କେଉଁ ଗାଘ ଜଳେ କେଉଁ ଠାବରେ । ୧୩ ।

କହନ୍ତି ହର ଶୁଣ ପଶୁବଳୀ ।

ଜୀବ ପରମଙ୍କ ବଢ଼ିଣ କଳା । ୧୪ ।

ତବଣ କଳାବେ ରାଜ ଦବସ ।

ଅଷ୍ଟକଳା ଘେନି ନିତ୍ୟ ଯେ ରସ । ୧୫ ।

ଅହାର ନିଦ୍ରା ମଇଥୁନ ବାରି ।

ଚନ୍ଦ୍ର ଏ ଚାନ୍ଦ କଳା ଅଟଇ । ୧୬ ।

ଉର୍ମ ଧୂର୍ମ ଜ୍ୟୋତି ଜ୍ଵାଳା ଏ ଚାନ୍ଦ ।

ସୂର୍ଯ୍ୟକଳା ଚାନ୍ଦ ଦ୍ଵାରେ ପାହାଣ । ୧୭ ।

ଏ ଚାନ୍ଦ ଦ୍ଵାରେ ଏକ କବାଟହିଁ ।

ଦୋମୁହାଁ ସର୍ପ ତହିଁ ଜଗିଥାଇ । ୧୮ ।

ନିରୋଧ ଦ୍ଵାର ଅଟେ ଶିଶୁମଳା ।

ଢଳ କବାଟ ଲାଗିଅଛି ଅନା । ୧୯ ।

ସୋଗମାୟା ପରେ ଅଛନ୍ତି ରହ ।

ମାଣିକ୍ୟଦୀପ ଧେଠାରେ ଜଳଇ । ୨୦ ।

ରାଜ ଦବସ ଦୁଇ ନାହିଁ ଯହିଁ ।

କୋଟି ଦବାକର ଉଦୟ ହୋଇ । ୨୧ ।

କହେ ଅର୍ଜୁନ ଶୁଣ ଦେବବନ୍ଧେ ।

ପୁଛବ ମୁହିଁ ଆଦୁର କଥାଏ । ୨୨ ।

କେମନ୍ତ ଅବା ସ୍ବରୂପଟି ସେହି ।
 କେମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ ଶରୀର ବହି । ୩୩ ।
 କେଉଁ ଜପ ତପ ମନ୍ତ୍ରରେ ଅବା ।
 ବାହାକୁ ଭବିଲେ ତାଙ୍କୁ ପାଇବା । ୩୪ ।
 କେଉଁ କଥା ଅବା ଅତି ଗୁପ୍ତ ।
 କାହିଁ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ବା ହୋଇଛି ଜାତ । ୩୫ ।
 ନାମଟି ଏ କାହିଁ ଜାତ ହୋଇଲା ।
 ସଂସାରରେ ପୁଣି ଉଦ୍ବିତ ହେଲା । ୩୬ ।
 ନାମଗୋଟି ସେ ଯେ କେମନ୍ତ ଭାବ ।
 ବର୍ତ୍ତୁ ଚିତ୍ତ ତା କେମନ୍ତ କହିବ । ୩୭ ।
 କହନ୍ତି ଶାସ୍ତ୍ରର ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ।
 ତୋତେ କହିବା ଏ ଗୁପ୍ତ ଜ୍ଞାନ । ୩୮ ।
 ଭୁକ୍ତ ଯେ ପରୁର ପାରୁ ଏମାନ ।
 ଯାହା ନ ଜାଣନ୍ତି ଚତୁରମାନ । ୩୯ ।
 ଭୁ ପରୁରଲ୍ଲ ସେ ରୂପ କେମନ୍ତ ।
 କହୁଛି ଶୁଣ ଭୁ ତଥ୍ୟ ତଦନ୍ତ । ୪୦ ।
 ଠୁଳି ନୋହେ ଶୂନ୍ୟ ନୋହେ ଅରୂପ ।
 ଭକ୍ତ ଭକ୍ତିଭାବେ କହନ୍ତି ରୂପ । ୪୧ ।
 ବ୍ରତ ଜପ ତପ ମନ୍ତ୍ରେ ନ ପାଇ ।
 ଭବିଲେ ନାମ ଅନାମକୁ ପାଇ । ୪୨ ।
 ଅଭିପ୍ରାୟର ଅନାମଶକ୍ତି ।
 ଅବତାର ଯହିଁ କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ । ୪୩ ।
 ଅନାମ ଶକ୍ତି ଜାତ ହୋଇ ନାମ ।
 ସଂସାର ନାମିରୁ ହେଲା ଜନମ ।
 ଅତିଗୁପ୍ତ ଏ ନାମ ମହିମା ।

ବର୍ଷ ଚନ୍ଦ୍ର ଯାର ନ ଜାଣେ କ୍ରନ୍ତା ।

ମୁହିଁ ବା କେଉଁ ଯର ଲୋକ ହୋଇ ।

ମୁଣରେ ମୁଁ ଏହା କହି ଲେଖଇ ।

ସାଧୁଙ୍କ କରୁଣା ଗୁରୁଙ୍କ ଆଜ୍ଞା ।

ମୋହର କାହିଁ ସେ ଏଡ଼େ ପ୍ରଭଞ୍ଜା ।

ଠୁଳ ଶୂନ୍ୟ ନାହିଁ ପରମାନନ୍ଦ ।

ତାହା ଜାଣନ୍ତି ସେ ଭକତ ବୃନ୍ଦ ।

ଭକତଜନ ପାଦ ଅରବିନ୍ଦ ।

ଧ୍ୟାୟି କରି କହେ ଅବ୍ୟତୀଳନ । ୪୯ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ଜ୍ଞାନପ୍ରଦୀପଗୀତାୟାଂ ସପ୍ତମସ୍କନ୍ଧେ କ୍ରନ୍ତୁବିଦ୍ୟାୟାଂ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଅର୍ଜୁନସମ୍ବାଦେ ନାମ ଦ୍ଵିତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ତୃତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ ।

କହନ୍ତି ଅର୍ଜୁନ ଶୁଣିମା ଶ୍ରୀହରି କହ ଜ୍ଞାନର ବିଗ୍ରହ ।

କେମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ ଜ୍ଞାନର ମହିମା ଶୁଣିବାକୁ ମନ ମୋର । ୧ ।

କରୁପେ ମନ୍ତ୍ର ଯେ ପ୍ରାପନା ହୁଅଇ କେଉଁ ଯର ତହିଁ ବସି ।

ଅଶଅକ୍ଷର ଯେ କାହାକୁ କୋଲିବା ତାହା କହିବା ବିଶେଷି । ୨ ।

ଏକାକ୍ଷର ମନ୍ତ୍ର କେଉଁ ଅକ୍ଷର ସେ କେଉଁ ଠାକରେ ରହିଲା ।

ଏମନ୍ତେ ବାର ମାତ୍ରା ଅକ୍ଷୁଟିକି କେଉଁ ମନ୍ତ୍ର କାହିଁ ବସିଲା । ୩ ।

ଯଦ୍ଵରେ ପର ବେନ ଦଳ ବସଇଁ ସେ କାହିଁ ଡ଼ହାଇଲେ ଜାତି ।

କେଉଁ ଦଳ୍ପ ଆତ୍ମା ସମୂତ ହୋଇଲା କହିବା ଏଥୁ ଦେନ୍ତ । ୪ ।

ପୃଥ୍ଵୀ ଆପ ତେଜ ବାୟୁ ଯେ ଆକାଶ କେଉଁ ଦଳରୁ ସେ ହେଲେ ।

ପ୍ରାଣାପ୍ୟାନ ବ୍ୟାନ ଉଦ୍ଘାନ ସମାନ କେଉଁ ଦଳ୍ପ ଜନମିଲେ । ୫ ।

ସିଦ୍ଧିସ୍ତୁ ଗୁରୁକ୍ଷର ମୂଳ ବାଜି କେଉଁ ଦଳରୁ ସେ ହୋଇ ।

ଅବନା ବୋଲନ୍ତେ ଅଗ୍ନିକ ପାଇଲ କେତେ ଅକ୍ଷର ଅଟଇ । ୬ ।

କେଉଁ ଅକ୍ଷରୁ କେ କରୁଥେ ହେ ଇଲ୍ଲ ସୋଳଦକ୍ତୁଁ କାହୁଁ ହୋଇ ।
 ହାଦଣ ଦଳ କରୁଥେ ଜନମିଲ୍ଲ ତାହା କହ ଯଦୁଧାର । ୭ ।
 ଦଣ୍ଡଦଳ ବୋଲି କାହାକୁ କହନ୍ତି ସେ କେଉଁ ବକ୍ତୁଁ ଉପୁଡ଼ି ।
 ହଜୁଦଳ ଜନ୍ମ ଚରୁଦଳ କେଉଁ କ୍ଷରୁ କହ ଦାଶରଥ । ୮ ।
 କେ କାହୁଁ କରୁଥେ ଜନମ ହୋଇଲେ କହ ଆଦି ଅନ୍ତ କର ।
 ଷଡ଼ଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଶନୀର ପବନ ମନ କରୁଥେ ବହର । ୯ ।
 ଅଷ୍ଟାଙ୍ଗଯୋଗ ଗୁରବେଦ ଓଁକାର ଏକାକ୍ଷର ଅଶାକ୍ଷର ।
 ସଂକ୍ଷେପେ ଏହା କହନ ମହାବାହୁ ଯେବେ ମୁଁ ଭୁକ୍ତ୍ୟ ଭୁମ୍ବର । ୧୦ ।
 ମୁହିଁ ସୁନଜନ ନାହିଁ ମୋର ଜ୍ଞାନ ଏ ସକ ପାଇବି କାହିଁ ।
 ଭୁମ୍ବେ ଗୁରୁ ମୋତେ ସୁଦୟା କର ଯେ ଶୁଣି ଭରୁଁ ଉଦରଇଁ । ୧୧ ।
 କହନ୍ତି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଶୁଣ ହୋ ଅର୍ଜୁନ ତୋ ଆଗେ କହୁଛି ମୁହିଁ ।
 ପୁଣିଲୁ ତୁ ଯାହା କହବି ମୁଁ ତାହା ନ କହବୁ ଅଜ୍ଞାନେହିଁ । ୧୨ ।
 ବସମ ସକି ସେ ଅତି ଅଗୋଚର ବଚନେ ଡିନାଦେ ବଖାଣି ।
 ଯାହା ପଢ଼ୁଛନ୍ତି ମନ୍ତ୍ରର ମହିମା ଶ୍ରୀଗୁରୁ କହଲେ ଜାଣି । ୧୩ ।
 ହେତୁ କର ଶୁଣ ପ୍ରଥମ ଯହୁକୁ ସ୍ଥାପନ ଏମନ୍ତେ ହେଲା ।
 ଅଣଅକ୍ଷର ଶୂନ୍ୟରୁଥେ ତହିଁ ସେ ପାରୁଣ୍ଡେ ଅକାର ହେଲା । ୧୪ ।
 ଅକାର ପାରୁଣ୍ଡେ ଗାର ବସାଇଲେ ଆକାର ସେ ତହିଁ ଦେଇ ।
 ତହିଁ ପାରୁଣ୍ଡେ ଶୂନ୍ୟ ବସାଇଲେ ଯେତୁଥେ ଯହୁ ହୁଅଇ । ୧୫ ।
 ତହିଁ ତଳେ ଗୁରୁଅଙ୍କ ଗାର ଓଁରେ ମାତା ଆଶ୍ୱପାଶେ ଦେଇ ।
 ଉପରେ ସେ ମାତା ବସାଇଲେ ଏକାକ୍ଷର ବେନଦଳ ହୋଇ । ୧୬ ।
 ବେନଦଳ ବୋଲି ଯାହା ସେ ବୋଲନ୍ତି ହେତୁ କର ତାହା ବେନ ।
 ସେହି ଠାବରୁଟି ଜ୍ଞାନ ସେ ଉପୁଡ଼ି କହଲ ତୋତେ ଅର୍ଜୁନ । ୧୭ ।
 ହଂ ଶଂ ବୋଲଣ ନାମଟି ଯାହାର ସେ ବେନଦଳ ବୋଲଇ ।
 ଉଦେ ଅସ୍ତ ଯେଉଁ ଠାବରେ ହୁଅଇ ଜ୍ଞାନଟି ସେହି ଅଟଇ । ୧୮ ।
 ପୃଥ୍ୱୀ ଆଦି ତେଜ ବାୟୁ ଯେ ଆକାଶ କହବା ଏଥି ବିଧାନ ।

ଦଂ ଦଳରୁ ଏ ପ୍ରକାଶ ହୋଇଲେ ଶୁଣି ତୁ ହୋ ଅରଜୁନ । ୧୯ ।
 ପ୍ରାଣାପାନ ବ୍ୟାଧି ଉଦାନ ସମାନ ଏ ଜ୍ଞାନ କହିବା ତୋତେ ।
 ଯଂ ଦଳରୁ ଏ ଜନମ ହୋଇଲେ ଶୁଣି ତୁ ହୋ ପଶୁସୁତେ । ୨୦ ।
 ଅଦୃଶ ତୋତେ କହିବା ଯେ ସୁତରେ ଶୁଣିବେଦର ବଶର ।
 ଶୁଣିବେଦ ମଧ୍ୟେ ପୂର୍ବ ପ୍ରକାଶିତ ଅଷ୍ଟାଙ୍ଗଟି ନାମ ଯାର । ୨୧ ।
 ପିରରଜ ବୋଲି ଯାହାକୁ କହି ଜାତିପିତା ବେନିକରୁ ।
 ଶଶବଦ ବୋଲି ଏ ଶୁଣିଅକ୍ଷର ଜନ୍ମିଲ ରସୁ ଅକ୍ଷରୁ । ୨୨ ।
 ଏବେ କହିବା ତା ଶୁଣନ ହୋ ପାଥ ସୋଳଦଳର ବଶର ।
 ଯେଉଁ ଦଳରୁ ସେ ଜନମ ହୋଇଲେ ଦେନ ନାମ ରୂପାକ୍ଷର । ୨୩ ।
 ଅଥ ଇନ୍ଦ୍ର ଉଦ୍ଧ ବର ବୋଲି ପାଥ ଏ ଅଠକ୍ଷର ବୋଲାଇ ।
 ଝଝ ଏକି ଓଢ଼ି ଅଂ ଅଃ ଟି ଅଦି ଯେ ଏହେଷୋଳଦଳ ହୋଇ । ୨୪ ।
 ଦ୍ରାବଣ ଦଳର ମହୁମାଟି ଶୁଣି ସୋଳ ଦଳରୁ ଜନ୍ମଇ ।
 କ ଣ ଗ ଘ ଙ ସେ ଜାଣ ଟ ଠ ଡ କ ଅକ୍ଷର ପ୍ରମାଣ ଏହି । ୨୫ ।
 ଅଥ ଇନ୍ଦ୍ର ଉଦ୍ଧ ବର ଯା ବୋଲନ୍ତି ଅଷ୍ଟ ଅକ୍ଷର ଏ ପ୍ରତି ।
 ଏ ଅଷ୍ଟଅକ୍ଷରୁ ସେ ଷଡ଼ ଅକ୍ଷର କହିଲୁଁ ସୁରଦ୍ରାବଣି । ୨୬ ।
 ଆର ଷଡ଼ାକ୍ଷର ମହୁମାଟି ଶୁଣି ତୁ ଜ ଝ ନାମ ବୋଲାଇ ।
 ଣ ଟ ଠ ଏ ଷଡ଼ ଅକ୍ଷର କହିବା ତୋତେ ହୋ ପାଥ ବୁଝାଇ । ୨୭ ।
 ଝଝ ଏକି ଓଢ଼ି ଅଂ ଅଃ ଅଷ୍ଟାକ୍ଷର ଏହି ପ୍ରତି ଯେ ପ୍ରମାଣ ।
 ତୁ ଜ ଝ ଣ ଟ ଠ ଏ ଷଡ଼ ଅକ୍ଷର ଜାତ ଅଷ୍ଟାକ୍ଷରୁ ଘଣ । ୨୮ ।
 ଦଶ ଦଳ ବୋଲି ଯାହାକୁ ବୋଲିଛ ଜନ୍ମ ଦ୍ରାବଣ ଦଳରୁ ।
 ତ ଣ ଣ ଠ ଅ ଯାହା କହି କ ଣ ଗ ଘ ଙ ଟ ଠ ଡ ଯେ ତହିଁରୁ । ୨୯ ।
 ଆର ପାଞ୍ଚକ୍ଷର ଦ ଧ ନ ପ ଫ ଟି ନିଶ୍ଚୟ କରି ତୁ ଜାଣ ।
 ଷଡ଼ ତ ଝ ଣ ଟ ଠାରୁ ଜନମ ସେ ଏ ପାଞ୍ଚକ୍ଷର ପ୍ରମାଣ । ୩୦ ।
 ଷଡ଼ଦଳ ବୋଲି ନାମଟି ଯାହାର ଦଶ ଦଳରୁ ସେ ଜାତ ।
 ତ ଣ ଅଣ ତ ଥଅରୁ ସେ କ ର ମ ହୋଇଅଛନ୍ତି ମୃତ ॥

ଯ ର ଲ ଡିନି ଯେ ଅକ୍ଷର ଦ ଧ ନ ପ ଫ ରୁ ହୋଇଲେ ଜାତ ।
 ଚତୁର୍ଦ୍ଦଳ କଥା ବିଶେଷ କହିବା ଶକ୍ତିଦଳରୁ ନିର୍ମଳ ॥
 ବା ଅ ଶ ବୋଲି ଯେ ଏ ଡିନି ଅକ୍ଷର ବ ର ମ ରୁ ଜାତ ହେଲେ ।
 ଷ ସ ବେନକ୍ଷର ଯାହାକୁଟି କହ ଯ ର ଲରୁ ଜନମିଲେ ॥
 ଷଡ଼ଚକ୍ରେ ପଞ୍ଚାଶ ଅକ୍ଷର ମନପବନ ଶିଶୁମ୍ନ ଦ୍ଵାର ।
 ଅଷ୍ଟାଙ୍ଗୋ ଯୋଗ ଯେ ବେଢ଼ି ରହିଅଛି ଗୁରବେଦ ମଧ୍ୟେ ଯାର ।
 ଗୁର ବେଦ ମଧ୍ୟେ ଓଁକାର ଯାହା ସେ ଶିରେ ଘେନି ଅର୍ଦ୍ଧମାତ୍ରା ।
 ଅର୍ଦ୍ଧମାତ୍ରାପରେ ବନ୍ଦୁଛନ୍ତି ବସେ ତାକୁ ବୋଲି ବ୍ରହ୍ମସତ୍ତ୍ଵା ॥
 ବନ୍ଦୁକୁ ବେଢ଼ି ବଙ୍କୁନାଳ ରହିଛି ବଙ୍କୁନାଳ ବୋଲି ଯାକୁ ।
 ଦିବେଶୀ ଘାଟ ସେହିଠାରେ ଅଟଇ ଲକ୍ଷ୍ମେ କର ପାଅ ତାକୁ ॥
 ବନ୍ଦୁ ଉପରେ ଜ୍ୟୋତି ରୂପ ପ୍ରକାଶ ଜ୍ୟୋତିକିଟି ନାମ କହି ।
 ନାମ ଉପରେଟି ଅନାମ ରହିଛି ଏପରେ ପଦାର୍ଥ ନାହିଁ ॥
 ଅତି ଅଗୋଚର ବିଷମ ହେବୁ ଯେ ଯେ ମହାକୁରରେ ଦୃଶ୍ୟ ।
 ଶ୍ରୀଗୁରୁ ବଚନ ହୃଦପଦ୍ମେ ଘୋଷି ମୁଖଜେ ଜାଣିତେ ବସ ॥ ୩୯ ॥
 ଶ୍ରୀଗୁରୁ କୃପାରେ ଯେ ଜ୍ଞାନ ସୁରଣ ଯୁଦେ ଆଇଁ ଦ୍ୟନ୍ତି କହି ।
 ବାଇ ପ୍ରାୟେ ହୋଇଁ ଏହା ମୁଁ ବୁଝଇ ଏଡ଼େ ହେବୁ ମୋର କାହିଁ ।
 ସାଧୁଜନେ ମୋର ଦୋଷକୁ ନ ଧର ମୁଁ ତୁମ୍ଭ ଦାତର ଦାସ ।
 ବିଷୟାଳକେ ବନ୍ଦ ହୋଇ ରହିଛି ବାଜି ସମାଜ ଜାଲଘାଣ ॥
 ମୋ ମନହିଁ ମୋତେ ଆୟତ୍ତ ନୋହିଲା ପ୍ରଭୁର ସଙ୍ଗତେ ପତି ।
 ଏକାଦଶ ଇନ୍ଦ୍ର ବଣା କରୁଅଛି ତେଣୁ ମୁଁ ସଜଇ ଛତି ॥
 ଅବ୍ୟକ୍ତ ଦାସ ମୁଁ ଅତି ଅଜ୍ଞାନହିଁ ମୁହିଁ ମର୍ଗ ସଙ୍ଗେ ପର ।
 ଲଜି ନ ପାରିଲି ଶ୍ରୀଗୁରୁ ପୟରେ କେମନ୍ତେ ହୋଇବି ପାର ॥

ଇତି ଶ୍ରୀ ଜ୍ଞାନପ୍ରଦୀପଗୀତାୟାଂ ସୁପନସସ୍ତୁ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟାଂ
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଅର୍ଜୁନସମ୍ବାଦେ ନାମ ଚୂତାଧ୍ୟାୟଃ ।

ଚତୁର୍ଥ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଶ୍ରୀହରି ଚରଣ ଧରି ପଶୁରଇ ପାଥ ।
 ଅବ୍ୟକ୍ତ ବୋଲଇ ରୂପ କାହିଁ ହେଲା ଗୁପ୍ତ । ୧ ।
 ସ୍ଵରୂପ କରଣ ମୋତେ କହିବା ବିସ୍ତାରି ।
 ଯେମନ୍ତେ ମନକୁ ପ୍ରବେ ପାଇବି ଶ୍ରୀହରି । ୨ ।
 ନାମ ରୂପ ଦୁଇ ମୋତେ କହିବା ଭେଦାଇ ।
 ତୋର ଯାଦପଦ୍ମ କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ ଗତି ନାହିଁ । ୩ ।
 ଶ୍ରୀହରି ବୋଇଲେ ଯାହା ପୁଛିଲୁ ଅର୍ଜୁନ ।
 ଅବ୍ୟକ୍ତ ଗୁପ୍ତ ଏ ବୋଲଇ ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ । ୪ ।
 ସଂସାର ଭିତରେ ଯେତେ ଦେଖୁଛୁ ସ୍ଵରୂପ ।
 ଜ୍ୟୋତି ରୂପେ ନାମ ତହିଁ ହୋଇଅଛି ଗୁପ୍ତ । ୫ ।
 ରୂପକୁ ଦେଖିଣ ନାମ ଲାଳା କରୁଅଛି ।
 ଶେଷ ରୂପକୁ ନାମ ଯେ ଗଞ୍ଜାର ଧରୁଛି । ୬ ।
 ସେ ରୂପଟି ଅଣାକାର ଅବ୍ୟକ୍ତ ଅଟଇ ।
 ଯେଉଁ ରୂପରୁ ଅଶେଷ ବର୍ଣ୍ଣାକ୍ଷରୁଇ । ୭ ।
 ନାମ ନାମ ଉଚ୍ଚାରନ୍ତେ ମନା ମନା ହେଲା ।
 ଏଣୁକରି ନାମେ ରୂପ ମିଶିଣ ରହିଲା । ୮ ।
 ନାମକୁ ସେ ଧରିଥିବା ଯାଏ ଦେହ ଆଇଁ ।
 ନାମ ବିଭିନ୍ନ ହୋଇଲେ ରୂପ ଥିବ କାହିଁ । ୯ ।
 ଅର୍ଜୁନ ବୋଇଲେ ପ୍ରଭୁ ଶୁଣ ବାସୁଦେବ ।
 ପୁଛିବି କଥାଏ ମନୁ ସଂଶୟ ଯେହୁବ । ୧୦ ।
 ନାମରୁ କି ରୂପ ଯେ କି ରୂପୁଁ ନାମ ହେଲା ।
 ଏ ଦୁଇକଥାରେ ମୋତେ ସନ୍ଦେହ ଲାଗିଲା । ୧୧ ।
 ଶ୍ରୀହରି କହିଲେ ଆହେ ଧନଞ୍ଜୟ ଶୁଣ ।
 ସଂଶୟ ଭୁଟାଇ ତୋତେ କହି ଦେବା ଜାଣ । ୧୨ ।

ଆଗନ୍ତୁଁ ଯେ ନାମ ଥିଲା ରୂପକୁ ଗଣିଲା ।
 ରୂପର ଭିତରେ ନାମ ପୂରି ପ୍ରକାଶିଲା । ୧୩ ॥
 ନାମକୁ ଚକ୍ଷିଲେ ସିନା ରୂପକୁ ଜାଣିବ ।
 ରୂପ ନ ଥିଲେଣି ନାମ କାହିଁ ଭଣାଇବ । ୧୪ ।
 ନାମ ରୂପ ଧରି ରୂପ ଉଦ୍ଭବ କରନ୍ତେ ।
 ସଂଶୟ ଧିଟାଇ ପାଥ କହୁ ଦେଲି ତୋତେ । ୧୫ ॥
 ଅଲେଖ ରୂପରେ ଯୋଗମାୟା ଶକ୍ତିପରେ ।
 ବିଜେ କରି ମହାଉର୍ଦ୍ଧ୍ବମଧ୍ୟେ ଲଳାକରେ । ୧୬ ।
 ପୁଣି ପରୁରଇଁ ପାଥ ଶିରେ କରି ଦେଇଁ ।
 କେତେ କଳା ଘେନି ନାମ ଉପେ ହୋଇଥାଇଁ । ୧୭ ॥
 କାହିଁ ନାମ ଉପୁଜିଲା ରୂପ କାହୁଁ ହେଲା ।
 ଏ ଦୁଇ କଥାରେ ମୋତେ ସନ୍ଦେହ ଶୁଦ୍ଧିଲା । ୧୮ ।
 ଅର୍ଜୁନକୁ ଶ୍ରୀହରି ଯେ କହନ୍ତି ବଚନ ।
 କହୁଲି ଯେତେ ଏ ସବୁ ଏଥିର ବଧାନ । ୧୯ ।
 ଅନାମରୁ ନାମ ଗୋଟି ହୋଇଲି ଜନନ ।
 ଅନାମ ଅଟଇ ଯେ ପରମ ଶୂନ୍ୟଧାମ ॥
 ଶୋଳକଳା ଘେନି ନାମ ଉଦ୍ଭବ ହୋଇଲି ॥
 ବାରକଳା ଘେନି ସଂସାରେ ବିହରିଲି ॥
 ଆଉ ଚାରିକଳା ଅନ୍ତଃସାକ୍ଷ ହୋଇଁ ରହି ।
 ଶବ୍ଦ ଗନ୍ଧ ରୂପ ରସ ଏ ଚାରି ମିଶାଇଁ । ୨୦ ॥
 ଚାରିବେଦ ମଧ୍ୟରେ ଯେ ବିରାଜଇ ନାମ ।
 ଚତୁର୍ଭୁଜ ଧରି ତହିଁ କରନ୍ତି ବିଶ୍ରାମ । ୨୧ ।
 ହଂସ ଶେଳ ନାମ ସେହୁ ଭାଷଇ ଶବ୍ଦ ।
 ଗୋବର ଇନ୍ଦ୍ରରେ ଥାଇଁ କର୍ମେନ୍ଦ୍ରରେ ରେଦ । ୨୨ ॥
 ନାମର ମହିମା ପାଥ ଅତି ଅଗୋଚର ।

ହେତୁ କର ମୁଦ୍ରିତମ୍ଭୁ ହେଲେଟି ଶଙ୍କର । ୧୧ ।
 ହେତୁ ନ କରଣ ବ୍ରହ୍ମା ତେଣୁ ହୋଏ ନାଶ ।
 ନାମ ବ୍ରହ୍ମ ଚରଚର ପୂର ଚରୁର୍ଦ୍ଦଶ । ୧୨ ।
 ମନକୁ ଅମନ ସେବେ କରପାରୁ ଭୁବ ।
 ଅବଦ୍ୟା ମଧ୍ୟେ ପୁରୁଷ ତଳେ କର ଭୁବ । ୧୩ ।
 ଅର୍ଜୁନ ବୋଇଲେ ପ୍ରଭୁ ଲାଗିଲା ସନ୍ଦେହ ।
 ମନ ଅମନ କେମନ୍ତେ ହୋଏ ତାହା କହ । ୧୪ ।
 ଶ୍ରୀହରି ବୋଇଲେ ତୁ ଯା ପୁଣିଲୁ ଅର୍ଜୁନ ।
 କହୁଛି ସୁରତେ ଏହା ତୁ କର ଘେନ । ୧୫ ।
 ତଳ ଶକ୍ତି ତତ୍ତ୍ୱ ଏ କଳ୍ପନାବ କର ।
 ଶେଷକୁ ମନ ରୁପେ ମୟକୁ ଆବୋର । ୧୬ ।
 କବିକଳ୍ପ ନୃସିଂହ ଯେ ପୁରୁଷତ୍ୱ ହୋଇ ।
 ମହାକବି ହେଲେ ମନ ଅମନ ବୋଲାଇ ॥
 ତୁ ମୋହର ଜୀବଆତ୍ମା ମୁଁ ତୋର ପରମ ।
 କେଣ କହୁଛି ତୋତେ ଜ୍ଞାନରସ ମର୍ମ ॥
 ଶୁଣିକର ଅର୍ଜୁନ ହୋଇଲେ କୃତ କୃତ ।
 ନିସ୍ତରଳ ନିସ୍ତରଳ ହୋଇଲି ମୁକ୍ତ ॥
 ତୁମ୍ଭର ଦର୍ଶନେ ଦେହ ଥର ମୁକ୍ତ ହୋଇ ॥
 କୋଟି କଳ୍ପାନ୍ତରେ ଯୋଗୀ ଜାଗି ନ ପାରଇ ।
 କହୁଲି ମୁଁ ଯେତେ ତୋତେ ଜ୍ଞାନ ପରସଙ୍ଗ ।
 ତୁମ୍ଭେଲେଟି ମୁକ୍ତି ପାଆ ମିଶିଲେଟି ସଙ୍ଗ ॥
 ମାଧୁ କର ସିଦ୍ଧି କଲେ ଅତୀତ ହୋଇ ।
 ଜଗନ୍ନାଥ ସେବଣ ଯେ ଅବ୍ୟତ କହଇ ॥
 ଇତି ଶ୍ରୀ ଜ୍ଞାନପ୍ରଦୀପଗୀତାୟାଂ ସୁପ୍ରସିଦ୍ଧ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟାଂ
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ନାମ ଚତୁର୍ଥୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ପଞ୍ଚମ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଶ୍ରୀହର ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ । ମହାନ୍ତ ଆଶେ କଲେ ହୋଏ ଜ୍ଞାନ ॥
 ସଂସାରଯାକରେ ପୂର ମହାନ୍ତ । ତାର ତହିଁ ଏ ସୃଷ୍ଟି ଅତକାତ । ୧ ।
 ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଲେ ଭୋ ଜଗନ୍ନାଥ । କାହାକୁ ସେ ପୁଣ ବୋଲି ମହାନ୍ତ ॥
 କାହିଁ ବହୁଛି ସେ କେମନ୍ତ ଜନ । କାହିଁ ସେ କେମନ୍ତେ ହେଲା ଉତ୍ପନ୍ନ ॥
 କହନ୍ତି ହରି ଶୁଣ ପଣ୍ଡିତ ଶିଷ୍ୟ । ମହାଶୂନ୍ୟରୁ ମହାନ୍ତ ପ୍ରକାଶ । ୩ ।
 ଅଶେଷ ବର୍ଷ ମହାନ୍ତ ଧରିଲ । କଳ୍ପଶାରୁ ଏ ସୃଷ୍ଟି ଜାତ କଲା । ୪ ।
 ସ୍ଥାବର ଜଙ୍ଗମ କାଟାଦି କରି । କରୁଛି ଲାଲା ସୃଷ୍ଟି ଆବୋରି । ୫ ।
 ମହାନ୍ତ ରହିଛି ଯୋଗକୁ ଘେନି । ଯୋଗରେ ସିନା ମହାନ୍ତକୁ ଚିହ୍ନି ॥
 ଯୋଗପୁରୁଷ ମୁଖୁଁ ପଞ୍ଚବେଦ । ପଞ୍ଚଭୂତ ପଞ୍ଚବେଦରେ ଭେଦ ॥
 ଯୋଗରୁ ଜନ୍ମ ଅମୃତ ମହିମା । ଅଯୋଗସମୂହ ଯେଉଁ ପ୍ରତିମା ॥
 ସେ ଭବହାର ନାହିଁ ଅବକାର । ଦେଖି ମହା ପୁରୁଷ ତମହାର ॥
 ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠି ଘେନି କାଟି ଭବହାର । ତହିଁ ଜାତ ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁ ଶଙ୍କର ॥
 ଏରୂପେ ବିଗୁଣ ହେଲା ସଂଜାତ । ଏଥୁଁ ଜନ୍ମିଲ ଅଶେଷ ଜଗତ ॥
 ଶୁଣିଲୁ କି ପାଥ କହିଲ ତୋତେ । ଆଉ କଥା ଥିଲେ ପରୁର ମୋତେ ॥
 ଶୁଣି ଅର୍ଜୁନ କୃତ କୃତ ହୋଇ । ଆହୁର କଥାଏ ପରୁରବଳ ॥
 ପଞ୍ଚ ବେଦ କଥା କହିଲ ମୋତେ । ସେ ପୁଣ କାହିଁ ରହିଲା ଗୁପ୍ତତେ ॥
 ଚାରିବେଦ ପୁଣ ରହିଲା କାହିଁ । କେ କାହାକୁ କେଉଁଠାରେ ଧାଇଁ ॥
 ଶ୍ରୀହର କହନ୍ତି ଶୁଣ ବିବର୍ଣ୍ଣି । ଗୁପ୍ତତ ହେଉ ଚାରିବେଦ ଅଛି ॥
 ତୋତେ କହିବା ପଞ୍ଚବେଦ କଥା । ତାହା ସେ ଜାଣନ୍ତି ଯେ ପଞ୍ଚମଥା ॥
 ପଞ୍ଚବେଦ ପାଥ ଯାହାକୁ କହି । ମହାନ୍ତ ଯୋଗପୁରୁଷ ତି ସେହି ॥
 ହତ ନୋହିବାରୁ ସେ ଅନୁହିତ । ଉର୍ଦ୍ଧ୍ବମୁଖେ ଯୋଗ ପାଶିଲ ତହିଁ ॥
 ଏବେ ଶୁଣ ଚାରିବେଦ ଅବଧାନ । ତାହା ଜାଣନ୍ତି ତତ୍ତ୍ବର ବଦନ ॥
 ଚାରି ବେଦ ଚାରି ବଦନେ ରୁଚି । ବ୍ରହ୍ମଗାୟତ୍ରିକି ତହିଁରେ ଛନ୍ଦି ॥
 ନିରାକାର ବ୍ରହ୍ମ ଏମନ୍ତ କଲେ । ଚାରିବେଦ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ସମର୍ପିଲେ ॥

ବେଦ ସେନ ବ୍ରହ୍ମା ପାତଳା ଛନ୍ଦ । କର୍ମେ ଅତ୍ୟୋଗୀ ସଂସାରବନ୍ଧ ।
 ଗୁରୁ ସୁଗରେ ରହନ୍ତି ମହମା । ଅପୂଜା ହେବୁ କଳିଯୁଗେ ବ୍ରହ୍ମା ।
 ନିରାକାର ବ୍ରହ୍ମ ଏମନ୍ତ ଉଷି । ତୋ ଅଗେ କହଲି ପଶୁର ଶିଷି ।
 ପୁଣି ପଶୁରଇ ପାଶୁ କୁମର । କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗୀ ଲକ୍ଷ୍ମ ସୁଧଧାର ।
 ଏହା କହବା ମୋତେ ମହାବଳୁ । ଶୁଣିକରି ମୋର ସଂଶୟ ଯାଉ ।
 ଶ୍ରୀହର କହନ୍ତି ଯୋଗ ବେର । ଯେଉଁ ଯୋଗରୁ ଏ ସତରଠର ।
 ଏ ଯୋଗ ଅବ୍ୟକ୍ତ ଅଟଇ ବାର । ଏକା ଜାଣେ ଭକ୍ତଯୋଗୀ ମୋହର ।
 ଏହି ବ୍ରହ୍ମଯୋଗ ଲକ୍ଷ୍ମ ସୁଧରେ । ଜାଗି ରହି ଯୋଗୀ ଖେଳେ ଶୂନ୍ୟରେ ।
 ଏହି ଯୋଗ ଅଶ୍ରେ କଲେ ହୋ ବାର । କର୍ମବନ୍ଧରୁ ହୋଇବ ନିସ୍ତାର ।
 ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଶ୍ରୀମୁଖ ବଚନ । ଜ୍ଞାନପ୍ରଦାୟ ଏ ଗୀତା ଲିଖନ ।
 ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ପାଦଅରବିନ୍ଦ । ଧ୍ୟାୟଣ କହଇ ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦ । ୩୫ ।

ଭକ୍ତ ଶ୍ରୀ ଜ୍ଞାନବ୍ରହ୍ମାପଣାତାୟ ० ସପ୍ତମସ୍କନ୍ଧ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟାଂ
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ନାମ ପଞ୍ଚମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ସପ୍ତ ଅଧ୍ୟାୟ ।

କହଇ ଅର୍ଜୁନ ଶୁଣ ଦାଶରଥ କଥା ଏ କହଇ ତୋତେ ।
 କରୁପେ ଏ ସୃଷ୍ଟି କାହିଁ ଜାତ ହେଲା ଆଜ୍ଞା ଦେବ ନୁଅ ମୋତେ । ୧ ।
 ମର୍ତ୍ତ୍ୟପୁର ବୋଲି କାହାକୁ କହନ୍ତି ସଂଶୟ ହୋଇଲା ମୋର ।
 ଉତ୍ତର ଦକ୍ଷିଣ ପୂର୍ବ ପଶ୍ଚିମ କେ କହ କେବଣ ପ୍ରକାର । ୨ ।
 କହନ୍ତି ଶ୍ରୀହର କହବା ବିଷ୍ଣୁର ଶୁଣ ତୁ ହୋ ପଶୁପତି ।
 ନିରାକାର ବ୍ରହ୍ମ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ମଳିରୁ ମେଦାସୁର ହେଲା ଜାତ । ୩ ।
 ସେହି ଅସୁରକୁ ମାର ମହାପ୍ରଭୁ ମେଦମେଦା ଭିଆଇଲେ ।
 ହାତ ତା ପ୍ରାଣ ପୃଥ୍ବୀ ମାଂସ ପୁଣି ମୁହଁ ଗୁରୁଦାଗ ହେଲେ । ୪ ।
 ମେଦାସୁର ମଲା ମସ୍ତା ବୋଲାଇଲା ମୁକାର ବହୁଲେ ପ୍ରାଣୀ ।
 ମରିବାରୁ ମର୍ତ୍ତ୍ୟପୁର ବୋଲାଇଲା କହଲି ତୋତେ ବଖାଣି । ୫ ।

ଅର୍ଜୁନ ବୋଲିଲେ ଶୁଣ ମହାପ୍ରଭୁ ଲଗିଲା ମୋତେ ସନ୍ଦେହ ।
 ପୃଥ୍ବୀ ତ ନ ଥିଲା ଜନ କାହିଁଥିଲା ଏହା ମୋତେ ନାଥ କହ । ୩ ।
 ଶ୍ରୀହରି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ତୁ ବବସ୍ଥି ମହାବୀର କଲ୍ୟାଣରୁ ।
 ଏକା ନିଶ୍ଚୟକେ କୋଟି ଅବତାର ହେଲେ ଗଜ କାଟଠାରୁ । ୪ ।
 ପ୍ରଥମେ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ନିଜକାୟାରୁ ସେ ବ୍ରହ୍ମା ହେଲେ ଜାତ ।
 ସୃଷ୍ଟି ସର୍ଜନାକୁ ଶୂନ୍ୟବେଦ ଘେନି ବିଗୁଣେ ବାସ କରନ୍ତ । ୫ ।
 ବିଷ୍ଣୁଆଳିତ ଗୁଣକୁ ଘେନି ଜାତ ହେଲେ ବିଶ୍ୱବାସ ହୋଇ ।
 ବିଷ୍ଣୁ ବିନାଶ କରିବା ଗୁଣହେତୁ ଘେନି ରୁଦ୍ରନାମ ବହି । ୬ ।
 ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ଶୁଣିମା ଭେନାଥ ରହିଣ କହ ତଦନ୍ତ ।
 ଆପେ ଜାତକଲେ ଆପଣେ ପାଳିଲେ ଆପେ ନାଶିଲେ କେମନ୍ତ ।
 କହନ୍ତି ଶ୍ରୀହରି ଶୁଣ ତଥକହ ଶିବମନ୍ତ ପଞ୍ଚବେଦ ।
 ଜୀବରୂପରେ ସତରତର ସେ ଯେ ବ୍ୟାପିଲା କହିଲୁଁ ଭେଦ । ୧୧ ।
 ଯହୁଁ ଜନମିଲା ତହିଁରେ ରହିଲା ଗଲେ ରହିବ ସେଠାଇଁ ।
 ଶୁଣିମାକୁ ସିନା ଅଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ଲଗୁଛି ବୁଝିଲେ ଅବୋଧ ନୋହି । ୧୨ ।
 ଏ ଶୂର ବେଦ ସଂସାର ଆଗରଲେ କର୍ମବଳକୁ ସେ ଘେନି ।
 କାହୁଁ ଅଇଲା ଏ କରୁପେ ରହିଛି କର୍ମବଳନକୁ ଘେନି । ୧୩ ।
 ପଞ୍ଚଦେବ ସେ ଯେ କୁଣ୍ଡଳିନୀ ବୋଲି ମହାଶକ୍ତି ନାମ ତାର ।
 ବିପୁରା ଘାଟ ସେ ବାଟ ଜଗିଛଇ ହୋମୁଁଦା ସର୍ପ ଚହୁଁର । ୧୪ ।
 ସେହଠାରେ ଉଦେ ଅସ୍ତ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଚନ୍ଦ୍ର ଶୁଭ ଏକଥା ।
 ଗିରିଶୁଙ୍କ ପରେ ମାନସରେବର ତହିଁ ଯେବେ ହେବୁ ସଙ୍ଗ । ୧୫ ।
 ମାନସରେବରେ ତା ଚଉପାଶରେ ଅବନୀ ଫୁଲ ଫୁଟିଛି ।
 ଅଷ୍ଟ ପାଶୁକାରେ ସେ ଫୁଲ ନିର୍ମାଣ ତଳେ କର ହୋ ବବସ୍ଥି । ୧୬ ।
 ସେହୁ ସରେବର ମଧ୍ୟେ ଦ୍ୱୀପଦଣ୍ଡ ତଥ୍ୟରେ ଚନ୍ଦ୍ର ସାଜେ ।
 ତହିଁପରେ ଅବଧୂତ ବାନା ଉଡ଼େ ଯହିଁ ବିଜେ ଦେବରାଜେ । ୧୭ ।
 ଅର୍ଜୁନ ଶୁଣି କୁତୁହଳ ହୋଇଲା ପୁଛଇ ସେ ଜ୍ଞାନସୀମା ।

କାହିଁ କରୁପେ ଚିଜସ୍ୱେ କର ଅବା ଦେବାଧରାଜ ମଣିମା । ୧୮ ।
 ଅର୍ଜୁନ ଉଦାର ବଚନ ଶୁଣିଣ କହନ୍ତି ସ୍ବରୂପ ବାଣୀ ।
 ନୀଳକନ୍ଥ ମଧ୍ୟେ ରହୁଥିବି ହାସନ ତହିଁ ବିଜେ ଚକ୍ରପାଣି । ୧୯ ।
 ଗରୁଡ଼ାଶୟ ପାରୁଣେ ଉଭା ହୋଇ ଚାହିଁଲେ ଶ୍ରୀମୁଖ ଦଶି ।
 ଚତୁର୍ବାରୁପ ଚାରିକଳା ଘେନଣ ଭୋବ ଭୁବନ ପ୍ରକାଶି । ୨୦ ।
 ଯହିଁରେ ଗାୟତ୍ରୀ ପାବକ୍ତ ହୋଇଛି ଚାରିବେଦ ଚାରିଦ୍ୱାର ।
 ଯୋଗମାୟା କୋଳେ କାଳକମଳରେ ଜ୍ୟୋତିରନନ୍ଦ ବିହାର ।
 ଇଂ ଅଳା ପିଂ ଅଳାକୁ ଆସୁଅ କର ଶିଷ୍ୟମୁନାହାରେ ମିଶି ।
 ଗିର ସିନ୍ଧୁ ମଧ୍ୟେ ଅନନ୍ତ ଶୟାନରେ ଦେଖିବୁ ତୁ କ୍ରନ୍ତୁବିଶି । ୨୧ ।
 ଏହିରୂପେ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଭୁବନରେ ପୂର ପ୍ରକାଶିଛି ରହ ।
 ସ୍ଥାବର ଜଙ୍ଗମ କାଟ ପଦଜାତି ଚାରିଶାଳ ଅଟେ ସେହି । ୨୨ ।
 ବସୁକ ଚିତ୍ର ନିର୍ମଳ ଆତ୍ମା ଯାର ତାକୁ ଏ ଜ୍ଞାନ ଅମୃତ ।
 କୁଟିଳ ଲମ୍ପଟୀ ଦାମ୍ବିକ କପଟୀ ସେମାନଙ୍କୁ ବସନ୍ତ । ୨୩ ।
 ତୁ ଯେଣୁ ମୋହର ଜାଣିଆସୁ ପାଥ ତେଣୁ ମୁଁ କହିଲି ତୋତେ ।
 ଗୁରୁ ଗୁପ୍ତବାଣୀ ତୋତେ ଯେ କହିଲି ଆତ୍ମା କର ଘେନ ଚିତ୍ତେ । ୨୪ ।
 ତୋହର ଦେହ ଯେ ତୋତେ ଜ୍ଞାନଭାଣ୍ଡ ତହିଁ ଦେଖ ରୁଦ୍ର ମୁହିଁ ।
 ଆଉ କି କହିବି ଏକଥାବେ ଶୁଣ ଏଥୁ ଜ୍ଞାନ ଆଉ ନାହିଁ । ୨୫ ।
 ପାଥ ଶୁଣିକର୍ତ୍ତ ସଂଶୟ ରୁଟିଲ ଚିତ୍ତରେ ହୋଇ ଆନନ୍ଦ ।
 ଅରସ୍ବପାଦପଦ୍ମକୁ ଆଶ୍ରେ କୁଣ୍ଡଳ କହଇ ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦ । ୨୬ ।

ଉକ୍ତ ଶ୍ରୀ ଜ୍ଞାନପ୍ରଦୀପଶୀତାୟାଂ ସୁପ୍ତନାମସ୍ତୁ ବ୍ରହ୍ମବଦ୍ୟାୟାଂ
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ପାଦେ ନାମ ସତ୍ତ୍ୱେନ୍ଦ୍ରିୟାୟାଂ ।

ସପ୍ତମ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ମୁଖକୁ ଅର୍ଜୁନ ଚାହିଁ । ବନସ୍ତ ଉବେ କୃତକୃତ ହୋଇ ।
 ବ୍ରହ୍ମପ୍ରଳୟ ହେଲା ଯେତେବେଳେ । ସବୁ ସଂହାରଲା କାରୁଣ୍ୟଜଳେ ।

ଆବର କଥାଏ କହୁ ଶ୍ରୀହର । ଲୁଗୁଇଁ ଅଛୁ ଚର୍ପା ଗୋପ୍ୟ କର ।
 ସେକଥା ନାମ କହ ଦେବମୋତେ । ତେବେ ମୋ ମନେ ପାଇବ ପରତେ
 ବ୍ରହ୍ମପ୍ରଳୟ ଯେ ହୋଇଣ ଗଲା । ସକଳ ଜୀବ ଜନ ନାଶ କଲା ।
 ଦଶଲକ୍ଷ ଯୋଜନ ଅତି ସଞ୍ଜେ । କାରୁଣ୍ୟଜଳ ଘେନି ଏତେ ଉଠେ ।
 ଜୀବମାତୃତ ହୋଇ କିଛି ନାହିଁ । ସେ ବେଳେ ନାଥ ଥିଲ ତୁମ୍ଭେ କାହିଁ
 ଏହା ଯେ ପ୍ରଭୁ କହିଦେବ ମୋତେ । ନ କହ ଲୁଗୁଇଁ ଅଛୁ ଗୁପ୍ତତେ ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବୋଲିଲେ ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ । କହଦେବା ତୋତେ ଏସୁ ବଧାନ ।
 ଯେବଣ ଦିନେ ବେଦବ୍ରହ୍ମ ମଲା । ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡଯାକ ପ୍ରଳେ ସ୍ବୟ ଗଲା ।
 ସେ ଦିନେ ପାଥ ନୀଳଗିରି ସ୍ଥାନ । ଉତ୍ସର୍ଗ ଅଟେ ସହସ୍ରେ ଷୋଜନ ।
 କଳପବନ ଯେ ସେହି ସ୍ଥାନରେ । ଶୟନ ନ ଯାଇଁ ସେହି ପ୍ରଳୟରେ ।
 ସେହି ବଟପୁଟରେ ଅମ୍ଭେ ଥାଉଁ । ସେ ସ୍ଥାନଛାଡ଼ି କାହିଁକି ନ ଯାଉଁ ।
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ପ୍ରଳେ ନାଶଯିବା କଥା । ଦେଖିଣ ଅମ୍ଭେ ପାଉଁ ବଡ଼ ବ୍ୟଥା
 ତାହା ଶୁଣିକରି କହେ ଅର୍ଜୁନ । ସେ ତରୁ କେତେ ଉଚ୍ଚ ହୋଏ ପୁଣି
 କେମନ୍ତ ଭାବେ ତହିଁ ତୁମ୍ଭେ ଥାଅ । କରୁପେ ତହିଁ କେତେବେଳେ ଯାଅ
 ଅର୍ଜୁନ ବଚନ ଶୁଣି ଶ୍ରୀପତି । ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ହେ ପଣ୍ଡିତମୁଖି ।
 ଅମ୍ଭଙ୍କୁ ପୁଣି ତୁ ଯାହା ପଚାରୁ । ଅନନ୍ତ ମୂର୍ତ୍ତି ଅଟଇ ସେ ତରୁ
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ପ୍ରଳୟ ମୁମ୍ଭେ ପୁଣି । ଜଳ ଶେଷର ଦଶଲକ୍ଷ ଯୁଗ ।
 ଜଳକୁ ଛାଡ଼ି ବାରୟଣ ସଞ୍ଜେ । ସେ ବଟ ବଢ଼ି ଯାଇ ଅତି ଉଚ୍ଚେ ।
 ଅକାଶେ ଯାଇ ଲଗିଥାଇ ଶିଖା । ସେ ବଟ ପରେ ଅମ୍ଭେ ଥାଉଁ ଏକା
 ବୈକୁଣ୍ଠପୁର ନୀଳଗିରି ସ୍ଥାନ । ତହିଁ ସେ ବଟ ହୋଉଁ ଉଚ୍ଚପନ ।
 ସେ ବଟପୁଟେ ସୁଖଭାବ ଯେତେ । ବୈକୁଣ୍ଠ ସୁଖଭାବ ନୋହେ ତେତେ
 ସେ ସ୍ଥାନ ପାପ ଭେଦାଭେଦ ନାହିଁ । ବ୍ରହ୍ମଶାପାଦ ନ ବାଧଇ ତହିଁ ।
 ଅମ୍ଭର ସେହି ବଡ଼ ପ୍ରୀତିସ୍ଥାନ । ଯହିଁ ଥିଲେ ତହିଁ କରୁ ବିଶ୍ରାମ ।
 ପୂର୍ବରୁ ଅମ୍ଭେ କରିଅଛୁ ସତ୍ୟ । ପ୍ରସବେ ହତ ହୋଇବା ତଦନ୍ତ ।
 ପ୍ରତିମାମାନ ଭଗ୍ନ ହୋଇଗଲେ । ସେ ସ୍ଥାନ ମୁହିଁ ନ ଛାଡ଼ଇ ଭଲେ ।

ପବନ ସ୍ଥାନ ଅଟେ ସିନ୍ଧୁତଟ । ପାତାଳରୁ ପିଟିଅଛି ସେଁ ବାଟ ।
 ପୁଣି ବୃତ୍ତନ୍ତ ବୋଲଇ ଅର୍ଜୁନ । କହ ସେ ବଟ କେତେ ଉଚ୍ଚ ପୁଣ ।
 ତହିଁରେ ଭୁମ୍ବେ କଲ ନିଜ ଠଣ । କପା ତହିଁ ପାଣି ନୋହେ ବୁଡ଼ଣ ।
 ତେଣୁ ମୁଁ ତୋତେ ପଚାରୁଛି ହରି । ଏ କଥା ତବ କହ ଯେଡ଼ିକରି ।
 ପ୍ରଭୁ ବୋଲଲେ ଶୁଣ ପଶୁସୁତ । ଭୁବ୍ବ ଯେ ପଚାର ପାରୁ ଏ ତହିଁ ।
 ସେ ଜଳ ଯେତେ ଦୂର ଖେଦି ଯାଇ । ବଟ ଯେ ସେତେ ଦୂରକୁ ବନ୍ଧଇ ।
 ପ୍ରଳୟଜଳ ଭୁଟଥାଇ ଯେତେ । ବଟ ଉତ୍ସର୍ଗ ଭୁଟଥାଇ ତେତେ ।
 ଯେ ଯାହା ମାଫିକରେ ଅସି ରହ । ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ମନ ହେବୁ ଦେଇ ।
 ମାନବବିଷ୍ଣୁ ନିର୍ମିତରେ ହରି । ନାଭିରୁ ପଦ୍ମବୃକ୍ଷ ଜାତ କରି ।
 ସେ ପଦ୍ମବୃକ୍ଷ ଗୋଟିକୁ ଯେ ଲକ୍ଷ । ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ମଧ୍ୟେ ନାହିଁ ସମକକ୍ଷ ।
 ସବୁର ସହସ୍ର ଯୋଜନ ଯେତେ । ପଦ୍ମର ନାଡ଼ ଗୋଟା ମୋଟ ତେତେ ।
 ନବମ ଗୋଟି ଯେ ପାଶୁଡ଼ା ତହିଁ । ପାଶୁଡ଼ା ଗୋଟାକେ ଫୁଲ ଫୁଲ ।
 ସେ ପଦ୍ମକେଶରେ ଅମ୍ବର ମନ । ବଧାତା ରୂପେ କରଇଲୁଁ ଜନ୍ମ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ଜନ୍ମ ହୋଇଁ ସର୍ବ ଜଗତ । ଜଗନ୍ନାଥ ଧ୍ୟାୟି କହେ ଅଭ୍ୟୁତ ।
 ଇତି ଶ୍ରୀ ଜ୍ଞାନପ୍ରଦୀପଗୀତାୟାଂ ସ୍ବପନସମ୍ବନ୍ଧେ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟାଂ
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅର୍ଜୁନ ସନ୍ଦର୍ଭେ ନାମସଂସପ୍ତମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ଅଷ୍ଟମ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ଶୁଣ ଭବଗ୍ରାସ୍ତ୍ର ସଂଶୟ ହୋଇଲୁ ମୋହେ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ଜାତ ହୋଇ କେଉଁ କୃତ୍ୟ କଲେ ଅଜ୍ଞା ହେଉ ନାଥ ମୋତେ ।
 ଶ୍ରୀହରି ବୋଲଲେ ଶୁଣ ହୋ ଅର୍ଜୁନ ବ୍ରହ୍ମାପଦ ତାକୁ ଦେଉଁ ।
 ସୃଷ୍ଟିର ଭିତ୍ତି ଏରୂପେ ହୁଅଇ ସେ କଥାମାନ ଯେ କହୁଁ । ୧ ।
 ଅମର ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ପାତାଳ ତନୟରେ ଚନ୍ଦ୍ରବଦ୍ଧବନେ ଜିତା ।
 ସ୍ବର୍ଗଲୋକ ନାଗଲୋକ ମର୍ତ୍ତ୍ୟଲୋକ ସବୁଙ୍କର ସେହୁ ପିତା । ୨ ।
 ସକଳ ଲୋକଙ୍କୁ ସଞ୍ଜୀବନୀ ମନ୍ତ୍ରେ ଜାତ କଲୁ ଯେ ଜଗତ ।

ସ୍ଥାବର ଜଙ୍ଗମ କାଟି ପଡ଼ିଯାଏ ଚାରିଆଡ଼ି ଏ ସମସ୍ତ । ୪ ।
 କାରୁଣ୍ୟଜଳ ପ୍ରଳୟ କରାଇଲ ଯହୁଁ ଅସିଥିଲା ପୁଣ ।
 ବର୍ଷ ଚନ୍ଦ୍ର ତାର କିଛି ନ ଦିଶଇ ତହିଁ ଯାଇଁ ହେଲା ଲୁନ । ୫ ।
 ଯେଉଁ ବନ୍ଦୁରୁ ସେହି ଅସିଥିଲାକ ସେହି ବନ୍ଦୁରେ ପଶିଲା ।
 ସେହି ବନ୍ଦୁ ମୁଦ ସପ୍ତହୀନ ଶେଷ ପ୍ରକୃତ୍ତେ ତହିଁ ମିଶିଲା । ୬ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ସେ ଦ୍ଵିଅଣ ଜିଗତରେ କଲା ସ୍ଥାବର କାଟାଦି ଜନ ।
 ସକଳ ଜନ୍ତୁର ଯେ ଯେଉଁ ବ୍ୟାଧି ଯାକୁ ଯେଉଁ ଭବମାନ । ୭ ।
 ଯାହାର ଯେମନ୍ତ ତାହାଙ୍କୁ ନିର୍ମାଣ କରଇଁ ସମ୍ପଦଭବେ ।
 ମେରୁ କନ୍ଦର ଗୁହ୍ୟବନ ପାତାଳେ ନେଇଁ ଥୋଇ ଠାବେ ଠାବେ ।
 ଏମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ରଚନା କରୁଥାଇ ତାହା ବଧ ।
 ସେହି ପ୍ରକାରରେ ସର୍ବ ଜନ୍ତୁ ଠାରେ ରହିଥାଇ କର୍ମ ସାଧ ।
 ମାନବବିଷ୍ଣୁ ସିନା ଅମ୍ଭେ ବୋଲଇଁ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ପାଳକନାଥ ।
 ତୁ ଯେ ପୃଥିବୀକୁ ବ୍ୟାପା ବଧ ନ ଶୁଣିଲୁଟିକି ହୋ ପାଥ ।
 ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ଶୁଣ ଦେବହର କଥା ଏ ପୁରୁଷ ଗୋବିନ୍ଦ ।
 ଏ ପୃଷ୍ଠି ପାତନା କେଉଁ କଥାମାନ ଅଜ୍ଞା ହେଉ ନାଥ ମୋତେ ।
 କେଉଁ ଯୁଗରେଟି କି କି କଥାମାନ ଜାଣଇଁ ଏଥି କାରତା ।
 କେଉଁ ଯୁଗରେକେଉଁ ଭୋଗମାନ ଯେ କରୁପେ କେଉଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ।
 ଶ୍ରୀହରି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ହୋ ଅର୍ଜୁନ କହୁଛୁ ମୁଁ ତୋତେ ଯାହା ।
 ଅପ୍ରତେ ନ କର ସନ୍ତୋଷ ମନରେ ଶୁଣ ସୁରାହାର ନାହା ।
 ଯେତେବେଳେ ଏହି ସପ୍ତହୀନା ମସ୍ତ୍ର ନ ଥିଲେ ଜୀବାଦି କେହି ।
 ତହିଁ ଥୋକାଏକ ଦିନାନ୍ତରେ ମସ୍ତ୍ରା ବୃକ୍ଷମୟ ସବୁ ହୋଇ ॥
 ବହୁଲେ ଯେ ଯାହା ମୂଳେ ରସ ଦେବା ଲାଗିଲେ ନଭୋମଣ୍ଡଳେ ।
 ଲତା ଗନ୍ଧନ ଅଗମ୍ୟ କନକପୁମି ଶେଷି ନୋହିଣ ବହୁଲେ ।
 କେଉଁ ବୃକ୍ଷ ପାଞ୍ଚ ଯୋଜନ ବଢ଼ିଲା କେ ବଢ଼ି ବେନ ଯୋଜନ ।
 କାର କାୟା ତନି ଯୋଜନ ବଢ଼ିଲା ଚାରି ଯୋଜନ ପ୍ରମାଣ ॥

କାହାର ଛାଲ କୋଡ଼ି କୋଡ଼ି ହୋଇଣ ଶାଶମାନ ପଲ୍ଲବିଲେ ।
 ଯେଣିକି ଚାହିଁଲେ ଆନି କିଛି ନାହିଁ ସବୁହିଁ ବୁଝି ଦିଶିଲେ ।
 ସେ ଯୁଗ ଗୋଟା ଏହିମତେ ନାଶିଲା ଶୁଣ ତୁ ହୋ ପଣ୍ଡିତ ।
 ପୁଣି ତହିଁ କିଛି ଦିନାନ୍ତେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ମଧ୍ୟେ ପୂରିଲା ପର୍ବତ ।
 ଯତେ ଯୋଜନ ଲମ୍ବ କେଉଁ ପର୍ବତ ବେନିଶତ କେ ଆରମ୍ଭ ।
 କେନ୍ଦ୍ର ଚାରିଶତ ଯୋଜନ ବଢ଼ିଲା କେନ୍ଦ୍ର ଉଦ୍‌ଗତ ଲମ୍ବ ।
 ଏମନ୍ତେ ପର୍ବତ ପୂରିଗଲା ମହା ଆନ ଜନ୍ତୁ କେହି ନାହିଁ ।
 ଏ ଯୁଗ ଗୋଟା ଏହିମତେ ଗଲା ଯେ ଆନ ଯୁଗ ପୁଣ ହୋଇ ॥
 ତହିଁ ଉତ୍ତରେ ଯେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରେ ଭୃଣମାନ ଉତ୍ପତ୍ତିଲ ।
 କେ ବଢ଼ିଲା ଶତହାତ କେ ସହସ୍ର ଜଗତଯାନ ପୂରିଲା ॥
 ତୁଣି ବ୍ୟବକେ ଆନ ନାହିଁ ମହାରେ ଏହା ଦେଖିଅଛୁ ମୁହିଁ ।
 ସେ ଯୁଗ ଗୋଟା ଏହିମତେ ଗଲାଟି ଶୁଣ ତୁ ସୁଭ୍ରାହ୍ମଣ୍ୟ ।
 ଆର ଯୁଗ କଥା କହୁବା ହୋ ତୋତେ ଶୁଣ ତୁ ସୁଧର୍ମି ଭାଇ ।
 ବାଲି ବ୍ୟବକେ ହୋ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରେ ମାଟି ବୋଲି କିଛି ନାହିଁ ॥
 ତଳମାତରକ ମାଟି ତଳସିଲେ ବାଲି ବନା ମାଟି ନାହିଁ ।
 ସେ ଯୁଗଟି ଏହିମତେ କ୍ଷୟ ଗଲା ଶୁଣି ଅନ୍ନିମୟ ମହା ।
 ଦଶସହସ୍ର ବରଷ ବିଶ୍ରାମ ସେ ଅନ୍ନିଟି ଜନ୍ମିଥିଲା ।
 ପୁଣି ସେ ମେଘିନୀ ଯୁଗ ଦୁଇ ଢିନ ପାଉଁଶ ହୋଇ ରହିଲା ॥
 ତନ ମନୁଷ୍ୟ ନ ଥିଲେ ସେ ବେଳରେ ତାହା ଦେଖିଅଛୁ ଡୋଲେ ।
 ଏମନ୍ତେ କିଛି ଦିନାନ୍ତରେ ପୁଣି ଯେ ପିମ୍ପୁଡ଼ି ମହା ପୂରିଲେ ॥
 ସେ ଯୁଗ ଗୋଟା ଏହିମତେ ଗଲାଟି ପୁଣି ଧେନୁ ହେଲେ ଜାତ ।
 ଆନ ଜନ୍ତୁମାନ କିଛିହିଁ ନାହାନ୍ତି ଧେନୁ ପୂରିଲେ ଜଗତ ।
 ସେ ଯୁଗଗୋଟା ଏହିମତେ ଗଲାଟି ଆର ଯୁଗେ ହସ୍ତିମୟେ ।
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡଯାନ ପୂରି ଡୋଟି ରହିଲେ ବର୍ଷ ଅଶିଲକ୍ଷ ଯାଏ ।
 ସେ ଯୁଗଗୋଟି କ୍ଷୟ ହେଉ ହୋଇଲା ଆରମ୍ଭେ ଆଉ ଜାତ ।

ଦଶଲକ୍ଷ ବର୍ଷ ଯାଏ ପୁଣି ସେହି ଅନ୍ଧ ଯୁରଲେ ଜଗତ ।
 ସେ ଯୁଗଗୋଷ୍ଠୀ ଭୋଗ ହୋଇ ଗଲୁ ସେ ପୁଣି ହେଲୁ ଆର ଯୁଗ ।
 ତାହା କହିବା ତୋତେ ଶୁଣ ହେ ପାଥ ବ୍ୟାଘ୍ର ଭଲୁ ଶଗ ମୁଗ ।
 ଜନ୍ମ ଜାତକେ ସେ ଯୁଗ କଲେ ଯସ୍ତ ଭୋଗ କଲେଟି ଏ ମନ୍ତ୍ର ।
 ପତଙ୍ଗ ଭୁଜଙ୍ଗ କି ଆଦି ଯେତେକ ଛପନାକୋଟି ଜୀବହୁଁ ।
 ଯେଉଁ ଯୁଗରେ ଯେତେ ଜାତ ହୋଇଲେ ସମସ୍ତେ ହୋଇଲେ ଲୀନ ।
 ଏବେ କହିବା ତୋତେ ଶୁଣ ହେ ପାଥ ମାନବ ଜନ୍ମ ବିଧାନ ।
 ସ୍ତ୍ରୀବର ଜଙ୍ଗମ ଛାଟ ଭୁଜଙ୍ଗାଦି ନ ଜାଣନ୍ତି ଶାସ୍ତ୍ରପାଠ ।
 ମାନବ ଶରୀରେ ସମସ୍ତ ଜାଣନ୍ତି ଛପନାକୋଟିରୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ।
 ଯେତେକ ବୃକ୍ଷ ଓ ଯେତେକ ଜନ୍ତୁ କୃତ୍ୟ ଏହି ଲୀନା ସେ ସଂସାର ।
 ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଭୋଗ ମାନବ କରଇ କହିଲି ତୋର ଆଗର ।
 ଯାହା ଉର୍ଥ ଯେତେ ବ୍ରତ ବିଦ୍ୟମାନ ସବୁ ମାନବ କରଇ ।
 ମାନବ ମାତ୍ରକେ ହରେରାମକୃଷ୍ଣ ନାମ କେହି ନ ଧରଇ ।
 ଜଗତ ଅଷ୍ଟାଳ ଦଣ୍ଡସିଂହାସନ ଛଡ଼ ଶୂନ୍ୟ ନୁପଡ଼ ।
 ଦୁଃଖ ସୁଖ ହାନି ଲାଭ ନର ବିନା କେହି ଚିନ୍ତା କରେ କ୍ଷିତି ।
 ଏହି ସେ ସାମନ୍ତ ସେବକ ଅଟଇ ଏହି ସମସ୍ତ ବ୍ରାହ୍ମଣ ।
 ଏହି ଦାନ ଦାସ ଏହି ଦାନ ନିଧି ଏହି ସେ କରେ କାରଣ ।
 ଏହି ଯେ ସଂସାରେ ସେବକ ଅଟଇ ଏହି ସେ ଶୁଭୁ ଗୋବିନ୍ଦ ।
 ଜଗନ୍ନାଥ ପାଦପଦ୍ମ ଆଶ୍ରୟ କର କହିଲି ଅବ୍ୟତୀତନ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ଜ୍ଞାନପ୍ରଦୀପଗୀତାୟାଂ ସୁପଦସସ୍ତ୍ର ବ୍ରହ୍ମବ୍ୟାସାୟାଂ
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ନାମ ଅଷ୍ଟମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ନରମ ଅଧ୍ୟାୟ ।

କହିଲ ଅର୍ଜୁନ କରଯୋଡ଼ ମହାବାହୁ ।
 ପୁଣିବ କଥାଏ ମୋତେ ପ୍ରଭୁ ଅଜ୍ଞା ହେଉ ।

ଥୋକାଏକ ଲୋକ ଯେ ଗମାର୍ଗରେଣ ପଶି ।
 ସାଧୁଥାନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ ଆରମ୍ଭରେ କରି । ୨ ।
 ବିଚାରନ୍ତି ଆନ ଆନ କଥା ହୃଦୟରେ ।
 ପ୍ରକୃତ ବଶରେ ପଡ଼ିଥାନ୍ତି ନିରନ୍ତରେ । ୩ ।
 ଏମନ୍ତ ଲୋକ କେମନ୍ତ ଗତିକି ସେ ପାଇ ।
 ଅଜ୍ଞା ହେଉ ଶ୍ରୀମୁଖରେ କମଳାର ପାଇଁ । ୪ ।
 ଶ୍ରୀହରି ବେଇଲେ ଯାହା ପୁଣିଲୁ ତୁ ମୋତେ ।
 ବାସଧାନ ହୋଇ ଶୁଣ କହିଦେବା ତୋତେ । ୫ ।
 ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ଶ୍ରବଣେ ସେହି କଥାମାନ ।
 ମନ ଆପଣାର କରି ହେତୁରେ ତୁ ଘେନ । ୬ ।
 ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଲୋକ ଯୋଗମାର୍ଗରେ ପଶନ୍ତି ।
 ବିଚର୍ଯ୍ୟ ଶୀତଳ ଭାଷା ମନରେ ଭାଷନ୍ତି । ୭ ।
 ଅକର୍ମ ବିଦ୍ୟାର ଧନ ବହୁତ ଯେ ଶୁଣ ।
 କହି ନୁହଇ ତାହାଙ୍କ ମହିମା ଯେ ଶୁଣ । ୮ ।
 ମିଥ୍ୟା ॥ ଆରମ୍ଭେଣ କରି କରଇ ସାଧନ ।
 ତାକୁ ଜାଣିବୁ କପଟୀ ଦାମ୍ଭିକ ସେ ଜନ । ୯ ।
 ହୃଦୟ ଅଶୁଭ ଆତ୍ମା ଶୁଚିବନ୍ତ ନୋହି ।
 ଯେତେ ଯୋଗ ଧର୍ମ କଲେ ମୁକ୍ତି ତାଙ୍କୁ କାହିଁ । ୧୦ ।
 ଅମୃତଭଣ୍ଡରେ ଯେତେ ସୁର ପକାଇଲେ ।
 ନାଶ ଯାଇ ଏମନ୍ତ ସେ ତେମନ୍ତ ଏ ଭଲେ । ୧୧ ।
 ତାର ଯୋଗ କର୍ମ ଯେତେ ସେହି ପରକାରେ ।
 ଅଜ୍ଞାରଣ ଧର୍ମ ସେ କାରଣ ନୋହେ ତାରେ । ୧୨ ।
 ଅହର କଥାଏ ଶୁଣ କହିଦେବୁ ତୋରେ ।
 ମୋହ ନାମକୁ ଯେ ବିଶ୍ୱାସରେ ଧ୍ୟାନ କରେ । ୧୩ ।
 ପ୍ରାପକ ହୁଅଇ ତାକୁ ଯିଲ ହୋ ଯେତେକ ।

କେବେହେଁ ଅନ୍ୟାୟେ ନାଶ ନୋହେ ସେହୁ ଲୋକ । ୧୩

କାର୍ତ୍ତି ପ୍ରୀତିରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତି ଥାଇ ନାନାଠାରେ ।

ଚିତ୍ତ ଦେଇଥାଇ ନିତ୍ୟେ ମୋ ପଦପଦ୍ମରେ । ୧୪

ସବୁ କର୍ମ ଯୋଗ ଭକ୍ତି କଲ ତାର ହୋଇ ।

ଇନ୍ଦ୍ରୀୟ ପଦ ତାହାକୁ ଭୁଲି ଯେ ଦଶଇ । ୧୫

ଏ ମୋହର ଭବ ଭକ୍ତି ନ ଜାଣନ୍ତି ଯେହୁ ।

ବଣା ହୋଇ ମରୁଆନ୍ତି ଜ୍ଞାନ ଯେ ହରାଇ । ୧୬

ମୋହର ତହୁଁ ଜାତ ଯେ ହେଉଛି ଜଗତ ।

ନ ଜାଣନ୍ତି କେହୁ ମୋର ପରମ ଯେ ତହୁଁ । ୧୭

ବାବନ୍ଧୁ ଜଳରୁ ଯେମନେ କମ୍ପ ଜାତ ।

ତରଙ୍ଗ ଲହରୀ ତହୁଁ ହୁଅଇ ଉଦ୍ଭୁତ । ୧୮

ଜଳ ଲହରୀରୁ ଯେହେ ଜନ୍ମ ହୋଏ ଫେନ ।

ସୃଷ୍ଟି ଜାତ ହୁଅଇ ଯେ ମୋ ତହୁଁ ତେସନ । ୧୯

ଏକ ଅମାନ ମୋହର ନ ଜାଣନ୍ତି କେହୁ ।

ମନ୍ତ୍ରପ୍ରମ କରି ନାଶ ହୁଅନ୍ତିଟି ହେହୁ । ୨୦

ଯେହେ ଚକ୍ରାଳେ ପ୍ରାଣୀ ଗମନ କରନ୍ତି ।

ବୁଝେ ରକ୍ତ ଦେଖି ସର୍ପ ବୋଲଣ ଡରନ୍ତି । ୨୧

ନୁହଇ ସତ ନିକର କରଣ ଦେଖିଲେ ।

ନିରାଶେ ଯେମନେ ଗମେ ମୁଗତୁଷ୍ଟା ଛାଲେ । ୨୨

ତେହେକ ପ୍ରାୟେଟି ପାଥ ଏ ଜଗତ ମାୟା ।

ଅଧୁା ତୃଷ୍ଣାବଳେ ପତି ନୀଶ ଯାଏ କାୟା । ୨୩

କହିଲ ଏ ହେତୁ ବୁଝି ଘେନ ତୋର ମନେ ।

ପ୍ରବୃତ୍ତି ନିବୃତ୍ତି ବେନି ଶୁଷ୍ଟି ଏ ଶବଣେ । ୨୪

ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ପ୍ରଭୁ ଫେଡ଼ିବା ସମେହ ।

ଜ୍ଞାନ ସାଧବାର ବାଟ କେମନ୍ତୁ ତୁ କହ । ୨୫

ଅଜ୍ଞା ହେଉ ମୋତେ ଏହା କମଳାର ସାଇଁ ।
 ଏମନ୍ତେ ମନକୁ ମୋର ପ୍ରଜାତ ଅସଇ । ୧୭ ।
 ଶ୍ରୀହରି ବୋଇଲେ ପାଥ ଘେନ ମୋ ବଚନ ।
 ବା ଯେବେ ଅଛି ତୋର ବୁଝିବୁ ଏ ଜ୍ଞାନ । ୧୮ ।
 ଯାହା ମୁଁ କହୁଛି ଅଜ୍ଞା ପ୍ରତିପାଳି ଥିବୁ ।
 ସବୁ କଥା ଭଲ ପାଥ ଯେବେ ତୁ ଘେନିବୁ । ୧୯ ।
 ଧର୍ମ ନାଶ ଯାଏ ପାଥ ଅପ୍ରତେ ଯେ କଲେ ।
 ପୁଣି ଦୋଷ ଦେବୁ ପଛେ ନ କହିଣ ଥିଲେ । ୨୦ ।
 ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ ଜ୍ଞାନବ୍ରହ୍ମ ନୁହଇ ଏ ଦୂର ।
 ଗୁପ୍ତ ହୋଇ ରହିଛି ମନ୍ତରେ ତୋହର । ୨୧ ।
 କହିଦେବା ପାଥ ତେ ତେ ଧର ତୁ ଅସନ ।
 ପୂର୍ବ ଛାଡ଼ି ପଶ୍ଚିମରେ ବଳାଅ ତୋ ମନ । ୨୨ ।
 ଯଲଣ ତୋ ମେରୁଦଣ୍ଡ ଖୋଜ ଯେ ତମ୍ଭରୁ ।
 ଅର୍ଗଳ ପକାଇ ରଖ ଘଣ୍ଟିକାଦୁଆରୁ । ୨୩ ।
 ନାସା ଅଗ୍ରତରେ ଦୃଷ୍ଟି ରଖ ତୁ ଲଗାଇ ।
 ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ କରି ତୁହି ମନକୁ ବଳାଇ । ୨୪ ।
 ପବନ ଆୟତ୍ତ ହେଲେ ମନ ଯେ ଆୟତ୍ତ ।
 ତୋତେ ମୁଁ କହୁଛି ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନର ଏ ତରୁ । ୨୫ ।
 ଶୁଣିମାଁ ଶ୍ରୀହରି ବୋଲି ବୋଲଇ ଅର୍ଜୁନ ।
 କର୍ପା ଏକଦୃଷ୍ଟି କରି ଏ ମନପବନ । ୨୬ ।
 ନାସିକା ଅଗ୍ରକୁ କର୍ପା ତଲେ କରିଥିବା ।
 ଏ କଥା ସନ୍ଦେହ ମୋତେ ଫେଡ଼ଣ କହିବା । ୨୭ ।
 ଶୁଣ ତୁ ଅର୍ଜୁନ ବୋଲି ବୋଲନ୍ତି ଶ୍ରୀହରି ।
 ତହିଁର ଗୁଣ କହିବା ତୋତେ ଯେ ବିସ୍ତାରି । ୨୮ ।
 ନାସା ଅଗ୍ରେ ମନ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇଣ ବସିଲେ ।

ମନ ଅମନ ହୁଅଇ ଯୋଗରେ ମିଶିଲେ ॥
 ନାଦବନ୍ଧୁ ଶୁଭି ତହିଁ ପଡ଼ଇ ବନ୍ଧନ ।
 ସଂସାର ଧାରଣା ନିରଞ୍ଜନକୁ ବନ୍ଧନ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରସୁମାନଙ୍କରୁ ସେ ବଲ୍ଲଭ ହୁଅଇ ।
 ପ୍ରକୃତମାନଙ୍କୁ ସବୁ ଅନଳେ ଦହଇ ॥
 ଏମନ୍ତ ଭବରେ ଯେହୁ ତଳାବନ୍ଧୁ ମନ ।
 ବିଶୁଦ୍ଧାତ୍ମା ବୋଲି ତାକୁ ବୋଲନ୍ତି ଅର୍ଜୁନ ॥
 ଇନ୍ଦ୍ରସୁମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ମନ ବଣ ହୋଇ ।
 ଅଶୁଦ୍ଧାତ୍ମା ବୋଲି ତାକୁ ତହିଁ ନାଶ ଯାଇଁ ॥
 ମନ ପବନି ଯାହାର ପ୍ରମୁଦତ ହୋଇ ॥
 ନିଶ୍ଚୟେ ପରମପଦକୁ ସେ ପୁଣି ପାଇ ॥
 ଯହିଁ ଥିଲେ ତହିଁ ଦୃଷ୍ଟି ତାହାର ସେ ରହି ।
 ସେହଠାରୁ ଅନୁଭବ ପ୍ରକାଶ ହୁଅଇ ॥
 ତୋତେ ମୁଁ କହିଲି ଯାହା ସତ୍ୟ ଏ ବିଚିତ୍ର ।
 ଏ କଥା ନ କହିଲେ ଜାଣି ନୁହଇ ଜ୍ଞାନ ॥
 ଏକାଗ୍ର କରଣ ନାସା ଅଗ୍ରରେ ଯା ଦୃଷ୍ଟି ।
 ଲଗିଥିଲେ ତାହା ମୁଖେ ଫିଟଇ କବାଟୀ ॥
 ପବନ ଆସୁଛି ହେଲେ ଆତ୍ମାକୁ ଜାଣଇଁ ।
 ଗୁରୁ ଉପଦେଶ ପାଥ ସେବିଲେଟି ପାଇଁ ॥
 ଗୁରୁ ଜଗନ୍ନାଥ ଦୁଇ ଏକଇ ଯେ ମତ ।
 ଶ୍ରୀଗୁରୁ ଚରଣେ ଧ୍ୟାନ କହଇ ଅବିଚିତ ॥
 ଇତି ଶ୍ରୀ ଜ୍ଞାନପ୍ରଦୀପିତାମ୍ଭ୍ୟଃ ସୁପନସସ୍ତୁ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟଂ
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ନାମ ନବମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥

ଦଶମ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ଶୁଣ ଶ୍ରୀହର । ପୁଛଇ କଥାଏ କହ ଶ୍ରୀପ୍ରାଚୀନ । ୧ ।
 ଛଡ଼ଚକି ବୋଲି କେମନ୍ତ ଛୋଇ । ତାହା କହିବା ମୋତେ ଭବନ୍ନାମ୍ନା
 କେମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ କେଉଁ ଭବନା । ଦେହ ବଧ ଗୋଟା ଛେଲ ରଚନା ।
 ଶ୍ରୀହର ବୋଲିଲେ ଶୁଣ ବିବସ୍ମି । ଛଡ଼ଚକି ବଧ କହିବା ବାଛି । ୨ ।
 ଶ୍ରୀହରକୁ ଯେ ଆଧାର କହ । ଶୁଣ ଅକ୍ଷର ସେ ସ୍ଥାନେ ବସଇ ।
 ବ ଶ ସ ସ ବୋଲି ଯେ ଶୁଣଅକ୍ଷର । ଆରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ ଦଶଇ ଚନ୍ଦ୍ର । ୩ ।
 ସେ ଚନ୍ଦ୍ର ବିଜେ ଦେବ ଗଣେଶର । ବଡ଼ଭୁବ୍ଦ ଦେବ ଘେନି ସଙ୍ଗର ।
 ଯାନ ବାହନ ଅଟଇ ଇନ୍ଦ୍ର । ଏକୁ ମହିମା ଅଟଇ ଅପାର । ୪ ।
 ତଥ୍ୟରେ ଲଙ୍ଗାଚକି ବସଇ । ଛଡ଼ଚକି ଶୁଣି ପୁଣି ପୁଣି । ୫ ।
 ବିଜୁଳିବର୍ଣ୍ଣ ଯେ ଚନ୍ଦ୍ର ଛେନା । କାମଦେବ ସେ ସ୍ଥାନେ ଅଧିପତି ।
 କାମାକ୍ଷୀ ଦେବୀ ଘେନି ସଙ୍ଗତର । ଦୃଢ଼ସ୍ଥାବାହନ ଅଟେ ତାଙ୍କର ।
 ଛଡ଼ଅକ୍ଷର ସେ ସ୍ଥାନେ ବସଇ । ବ ର ମ ଯ ର ଲ ଛଡ଼ ବୋଲଇ ।
 ଭୃଗୁଚକି ନାଉକି ଯେ କହ । ଯହୁଁ ଦେହାଦିମାନ ସମ୍ପରଇ ।
 ପବନ ମୂଳସ୍ଥାନ ଅଟେ ସେହି । ଯହୁଁ ଚୌଦ୍ରବନ ସମ୍ପରଇ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ଯେଉଁ ସ୍ଥାନେ ଗଢ଼ଇ ସଜ୍ଜି । ସେ ପୁର ମର୍ଦ୍ଦମଣି ପ୍ରାଏଟି ।
 ସେ ସ୍ଥାନେ ଅଛଇ ଅଗ୍ନିମଣ୍ଡଳ । ପାକ କରଇ ଆହାର ସକଳ ।
 ଦଶଦଳରେ ପଦ୍ମ ପୁଣିଛଇ । ଦଶଅକ୍ଷର ସେ ସ୍ଥାନେ ବସଇ ।
 ଦଶଗୋଟି ନାଡ଼ ପଦ୍ମ ଆକାର । ପ୍ରବାହିକା ବୋଲି ନାମ ତାହାର ।
 ପାଦ ପାଣିକ ଶୁଣି କାହିଁ ଯାଇଁ । ଦିନାଥ କଣକୁ ବେଢ଼ି ଅଛଇ ।
 ଇଅଁଳା ପିଅଁଳା ଶିଶୁମ୍ବା ନାଡ଼ । ବହଇ ତ୍ରିବେଣୀ ଏ ସ୍ଥାନ ମାଡ଼ ।
 ରସନା ବାସଭାଗେ ଗଙ୍ଗା ବହଇ । ଦକ୍ଷିଣ ପାଶେ ଯମୁନା ବହଇ ।
 ସରସ୍ବତୀ ବହେ ମଧ୍ୟଭାଗର । ଏକଇ ଦ୍ଵାର ଶିଶୁମ୍ବା ଘର ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ନାଡ଼ ତଳେ ବହଇ । ମଳ ମୂଳ ସେ ଯହୁଁ ଉତ୍ସର୍ଗଇ ।
 ଅନ୍ତ ପିତ୍ତ ପୁଣି ପିତ୍ତୋତ୍ତ ଛଇ । ସେହି ନାଡ଼ ମଳଭାଗକୁ ରୁନି ।

ଏକଇ ନାଡ଼ ବେନିଭାଗ ହୋଇ । ମଳ ମୂଳ ଭିନ୍ନେ ଭିନ୍ନରେ ବହୁ ।
 ଅନ୍ତ ପୁଞ୍ଜ ନାଡ଼ି ସାତ ଯେ ହାତ । ଯଦ୍ବିତ କରନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମା ସମସ୍ତ ।
 ଅଷ୍ଟମ୍ଭ ଅଙ୍ଗୁଳ ଅମର ସ୍ଥାନ । ପଦ୍ମଦଳ ଅଷ୍ଟପୁଲ ପ୍ରମାଣ ॥
 ମଳ ଅଂଶ ଅଷ୍ଟଅଙ୍ଗୁଳେ ରହି । ଛଡ଼ାଅଙ୍ଗୁଳରେ ହେଲୁ ପିନ୍ଧେନୁ ।
 ଆହାର ସମ୍ପର୍କ ଯେଉଁ ନାଡ଼ିରେ । ଛଡ଼ାଦଶହାତ କହୁଲି ତୋରେ ॥
 ଅଗ୍ନି ବାୟୁ ଦୁଇ ଏକସ୍ଥାନରେ । ଭ୍ରମଣ କରନ୍ତି ଖୋଳହାତରେ ।
 ନାଡ଼ ସ୍ଥାନକୁ କଣ ପରପନ୍ଥେ । ଖୋଳହାତ ନାଡ଼ କହୁଲି ତୋତେ ॥
 ଭଜହାତ ଅଥେ ଅନ୍ତପୁଞ୍ଜରେ । ଶାତହାତ ପ୍ରକଟିଲୁ ଶରୀରେ ।
 ଛଡ଼ ଅଙ୍ଗୁଳରେ ରସନା ଜାଣ । ଶାଠିଏହାତ ହେଉଲିକା ପ୍ରମାଣ ॥
 ନାଡ଼ର ଘର ନାଡ଼ିଗଡ଼େ ମୂଳ । ଯଦ୍ବିରୁ ଜନ୍ମ ହୁଅନ୍ତି ସକଳ ॥
 ଯେଉଁ ଚକ୍ରେ ବିଜେକର ବ୍ରହ୍ମା । କି କହୁବି ଅବା ତାର ମହତ୍ତ୍ୱ ॥
 ଦ୍ରବ୍ୟବାହନେ ସାବିତ୍ରିକି ଘେନି । ଦଶଦଳରେ ବିଜେ ପଦ୍ମଯୋନି ॥
 ତା ଠାରୁ ପ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ ଯେ ଢାହିଁ । ଦଶଅକ୍ଷର ବେଢ଼ି ରହୁଛଇ ॥
 ଏଥି ଉପରେ ହୃଦଚକ୍ର ସ୍ଥାନ । ବିଷ୍ଣୁଦେବତା ଗରୁଡ଼ ବାହନ ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମୀକି ବାମାଗ୍ରରେ ଘେନି ଢାହିଁ । ଦ୍ୱାଦଶ ଅକ୍ଷର ବସଇ ଯହିଁ ॥
 ଜୀବଆତ୍ମାର ସେ ଅଟଇ ଘର । କେଶରେ ବିଜେ ପରମଭୟର ॥
 ସୁକର୍ମ କୁକର୍ମ ଯେହେତକ ହୋଇ । ଯେତେ ବର୍ଣ୍ଣର ସେ ସ୍ଥାନେ ଛଡ଼ଇ
 ଦ୍ୱାଦଶଦଳ ପଦ୍ମ ଉଦେ ହୋଏ । କଅଁଠ ରୁ ଠଅ ଅକ୍ଷରଯାଏ ॥
 ନାଡ଼ରୁ ବାୟୁ ହୃଦୟକୁ ଆସି । ମନର ସଙ୍ଗେ ଏ ପରାନ୍ତ ମିଶି ॥
 ଏଥି ଉପରେ କଣ୍ଠଚକ୍ର ସ୍ଥାନ । ଖୋଳଅକ୍ଷର ବସେ ବିଭୟନ ॥
 ଦୁଇଅକ୍ଷର ବସେ ଦୁଇପାଟି । ହସ୍ତାଙ୍ଗୁଳ ଦୁଇକ୍ଷରେ ପ୍ରକଟି ॥
 ଦୁଇଅକ୍ଷର ହୋଇ ଦୁଇ ଭୁଜ । ଦୁଇକ୍ଷର ବସେ ଦୁଇ ଭରଜ ॥
 ଦୁଇକକ ପାଶେ ଦୁଇଅକ୍ଷର । ବସେ ଦୁଇକ୍ଷର ଦୁଇ କଣ୍ଠର ॥
 ଦୁଇକ୍ଷର ବସେ ଓଷ୍ଠକୁ ଘେନି । ଶିଶୁମୁନା ମିଶି ଓଁ କାର ବେନି ॥
 ଏକ ଅକ୍ଷର କେ ରସନା ଘେନି । ଏମନ୍ତେ ଶୋଭଣ ହୋଇଲୁ ଜାଣି ॥

ଲଲଟ ଚକ୍ର ଯେ ଏଥୁ ଉପରେ । ବେନ ଅକ୍ଷର ବସଇ ଯହିଁରେ ॥
 କାମ ଦକ୍ଷିଣେ ବେନକ୍ଷର ମେଳ । ଅବୋର ରହୁଛି ସହସ୍ରବଳ ॥
 ସହସ୍ରବଳରେ ଦଶମ ଦ୍ଵାର । ଦଶଦୁଆରେ ମନର ବିହାର ।
 ସେ ସ୍ଥାନରେ ଅଛି କଳପଦ୍ରୁମ । ସେଠାରେ ଫୁଲ କରଇ ବିଶ୍ରାମ ॥
 ଦୋଶାଖ୍ୟ ପାଥ ତହିଁରେ ରହି । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାୟୁ ତହିଁ ସଞ୍ଚରଇ ॥
 ମନର ଘରଟି ଦୋଶାଖ୍ୟର । ଭ୍ରମଣ କରେ ସକଳ ଠାବର ॥
 ଛତୁଚକ୍ର ପରେ କରେ ବିହାର । ଛତୁର୍ଦ୍ଦେ ପାଥ ପରମଭୀଷର ॥
 ଶୁଣିଲୁଟି ପାଥ କହଇ ମୁହିଁ ଗୁପ୍ତଜ୍ଞାନ ନ କହିବୁ କାହିଁ ॥
 ଶୁଣି ଅର୍ଜୁନ କୃତକୃତ ହୋଇଁ । ପାଦପଦ୍ମରେ ଶିର ଦେଲା ନେଇଁ ॥
 ସେହି ପାଦପଦ୍ମ ନରତେ ଧାୟି । ଅଭ୍ୟୁତାନନ୍ଦ ଦାୟ ସେ କହଇ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ଜ୍ଞାନପ୍ରଦୀପଗୀତାୟାଂ ସୁପରିସଫୁଟା କୃତ୍ତିବିଦ୍ୟାୟାଂ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅର୍ଜୁନ ସନ୍ଦାଦେ ନାମ ଦଶମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ଏକାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଅର୍ଜୁନ ବୋଲଇ ଶୁଣ ମହାପ୍ରଭୁ ପୁରୁଷ ମୁଁ ଜ୍ଞାନସାର ॥
 କେମନ୍ତେ ସେ ଜଗଦ୍ଘୀପ ଭ୍ରତଶତ୍ରୁ କହୁବା ତହିଁ ବିଚାର । ୧ ।
 କେମନ୍ତେ ହୋଇଁ କେନ୍ଦ୍ରଶତ୍ରୁ ପୃଥ୍ଵୀ କାହିଁ କେଉଁ ଦେଶେ ବସି ।
 ଯାଜ୍ଞନଗ୍ରରୁ ଗାଳଗିରି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ ମହିମା କହୁ ବିଶେଷି । ୨ ।
 ଶ୍ରୀହରି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ହୋ ଅର୍ଜୁନ ଶାସ୍ତ୍ର ପୁରାଣରେ ଅଛି ।
 ହରଗଉରାଙ୍କ ସମ୍ପାଦ କଥାଏ ଶ୍ରୀଗୁରୁମୁଖୁଁ ଶୁଣିଛି । ୩ ।
 ପ୍ରଥମେ ଲକ୍ଷଯୋଜନ ଜଗଦ୍ଘୀପ ସେ ମେଦନୀ ଅକଳିତ ।
 ନବଶତ୍ରୁମଧ୍ୟେ ଭ୍ରତଶତ୍ରୁ ଭୂମି ନାମ ସେ ଅଟଇ ଖ୍ୟାତ । ୪ ।
 ସେ ଭୂମିଶତ୍ରୁର ପ୍ରମାଣ ଅଟଇ ଦ୍ଵାଦଶ ଯୋଜନ ସୀମା ।
 ନୃହରି କଳି କେ କେଶେ ଅଛି ପାଥ କହୁବା କିଛି ମହିମା । ୫ ।
 ଭରତଶତ୍ରୁ ପାଦ ଦୁଇ ଅଟଇ ଯାଜ୍ଞନଗ୍ର ନାମେ ପୁର ।

ପ୍ରଥମେ ସେଠାରେ ବରଜା ଦେବୀର ପାଦପଦ୍ମେ ସେବା କରି । ୬ ।
 ବସନ୍ତଦେବ ଯେ ବୈତରଣୀ ସଙ୍ଗେ ମହାଦେବ କିଲେଗନ ।
 ତେର ଦେଉଳ ସେ ସ୍ଥାନରେ ବସିଛି ପାଞ୍ଚକୋଶ ଆୟତନ । ୭ ।
 ଲୋକେ ସେ ଭିଆଣ ଏ କ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟେଣ ଆନ ନିୟମ ଯେ ନାହିଁ ।
 ଯାଉଁଲବନ୍ଧରେ ନିୟମ କଲେ ଯେ ତତକ୍ଷଣେ ସେ ଫଳଇ । ୮ ।
 କେବେହେଁ ପୁରୁଣା ନୁହଇ ସେ କ୍ଷେତ୍ର ସଦୃଶସ୍ତ୍ରରେ ନଗନ ।
 ସେ ସ୍ଥାନ ଦକ୍ଷିଣ ଭାଗରେ ବସିଛି ଦେଶ କାବେର ନାମେ । ୯ ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣିନୀ ସଙ୍ଗତରେ ସରୁଛି କ୍ରିତଚୋରଭାଗରେ ।
 ସେ ଭୂମି ମହିମା ଜହବା ଅର୍ଜୁନ ମୂଳଦଳ ବରୁରେ । ୧୦ ।
 ଦେଶେକ ବସିଛି ଅଳସୁଆ ବୋଲି ତାର ଦକ୍ଷିଣଭାଗରେ ।
 ବିରୁପାକଭାଗଭୂମିଶ୍ଚ ମୂଳସୁଦ୍ଧ ବୋଲି ତାରେ । ୧୧ ।
 ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ ଦକ୍ଷିଣଭାଗେ ପୁଣି କଟକ ଦେଶଟି ସେହୁ ।
 ଭ୍ରତଭୂମି କଟିଭାଗଟି ଅଟଇ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟକୁ ବୁଝୁ । ୧୨ ।
 ଏଥୁଅନ୍ତେ ଶୁଣ ବନ୍ଧୁ ରୂପେ ଜାଣ ଭୂମିଶ୍ଚ ଏକ ଭଜ ।
 ବ୍ରହ୍ମଭବନେଶ୍ବର ଶଙ୍ଖତଳ ସେ ଗଦାପଦ୍ମ ଚତୁର୍ଭୁଜ । ୧୩ ।
 ଭ୍ରତଭୂମି କର କମଳ ଅଟଇ ପେଟକୁଣ୍ଡାଦି ଏ ସ୍ଥାନ ।
 କୋଟାଗ୍ନି ଯଦ୍ବରେ ଦହନ କରୁଛି ଆହାର ପାକ ବିଧାନ । ୧୪ ।
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଦକ୍ଷିଣଭାଗରେ ରହାଙ୍ଗ ଯେ ଦେଶ କବି ।
 ଭୂଲସିଦଧର୍ମ ଏହି ଭ୍ରତଭୂମି ରହେ ଦୁହସ୍ତ ଯା ଭାଷି । ୧୫ ।
 ଶୁଣ ଧନଞ୍ଜୟ ଦକ୍ଷିଣଭାଗରେ ଅଠରନଳାଂୟା ନାମ ।
 ଭ୍ରତଭୂମି କଣ୍ଠ ସ୍ଥାନ ଏ ଅଟଇ ଶୋଳଦଳଙ୍କ ବିଶ୍ରାମ । ୧୬ ।
 ତତ୍ପରପରେ ଦ୍ବାପ ଅଟେ ଶୁଣନ ତାର ଅବମାୟା ନାମ ।
 କିପୁରଦେବୀ ଯେ ତାହାଙ୍କୁ ସେ ବୋଲି ଭବୁଛନ୍ତି ପୁରସ୍ତମ । ୧୭ ।
 ପରାଶର ବୋଲି ଯେଉଁ ଭୂମିଶ୍ଚ ଗଦାଦ୍ରସ୍ତ ସେ ଅଟଇ ।
 ଶଙ୍ଖଦ୍ରସ୍ତ ବୋଲି ଦ୍ବାଟକ ଇଶ୍ବର ଭବତଭୂମି ସେ ହୋଇ । ୧୮ ।

ଶୁଣ ଅରଜୁନ ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ବଡ଼ଦାଣ୍ଡ ବୋଲି ଯାହା ।
 ଭରତଭୂମିର ଗାଲପାଟି ଦୁଇ ଆନମୁଦା ବୋଲି ତାହା । ୧୯ ।
 ଭରତଭୂମି ସିଂହଦ୍ୱାର ଯେଠାରେ ଗୋପ୍ୟ ଜଗନ୍ନାଥ ତହିଁ ।
 ସେ ଭୂମି ମୁଖ ନାସାପୁଟ ଏହିଟି କାଶିବିଶ୍ୱନାଥ ଯହିଁ । ୨୦ ।
 ଭରତଭୂମି ଦନ୍ତପାଟି ବାଇଶି ପାବଳ୍ଲ ନାମ ଯାହାର ।
 କିହା ମୁଖ ଜଗମୋହନ ଅଟଇ ଗରୁଡ଼ସ୍ତମ୍ଭ ଯାଗର । ୨୧ ।
 ମନ ପବନ ଗରୁଡ଼ ନାମ ରହୁ ଦେଶନ୍ତ୍ର ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ।
 କଳାଗ୍ରୀବ ଏ ନୟନ କାଳନ୍ଦୀ ତଟରେ ବଟ ବିଶ୍ରାମ । ୨୨ ।
 ବଟେଶ୍ୱର ସେହି ସ୍ଥାନରେଣ ସ୍ଥିତ ସଦୃଶୋ ଅଦୃଶ୍ୟ ପ୍ରାୟେ ।
 ହିକୃତଭୂମି ମଧ୍ୟରେଣ କପାଳମୋଚନ ମୁରତି ଚହେଁ । ୨୩ ।
 ବିଲ୍ୱେଶ୍ୱର ଜମ୍ବେଶ୍ୱର ମାରକଣ୍ଡ ପାତାଳେଶ୍ୱର ଏ ଚାହିଁ ।
 ଜ୍ୟୋତି ଅଶ୍ରୁ ନିର୍ମଳ ନିରଞ୍ଜନ ମହିମା ନୋହେ ବସ୍ତାର । ୨୪ ।
 ଶଙ୍ଖନାଳରେ କପିଳେଶ୍ୱର ଛନ୍ତି ଜମ୍ବେଶ୍ୱର ତହିଁ ପାଶ ।
 ଅନେକ ମହିମା ଅଷ୍ଟଶମ୍ଭୁଙ୍କର କହ କେ କହିବ ଶେଷ । ୨୫ ।
 ଅଷ୍ଟଚଣ୍ଡି ନାମ ଶୁଣ ହୋ ଅର୍ଜୁନ ଶମଳା ରାମଚଣ୍ଡିକା ।
 କାଳିକା ବାଣୁଳା ଜୟଚଣ୍ଡି ମହାମାୟା ଅର୍ଦ୍ଧଶୋଣନିକା । ୨୬ ।
 ସର୍ବମଙ୍ଗଳା ସଙ୍ଗତେ ଘେନି ଅଷ୍ଟଚଣ୍ଡିକା ନାମଟି ଏହା ।
 ଅଷ୍ଟଶମ୍ଭୁ ଅଷ୍ଟଚଣ୍ଡି ଏ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ବେଢ଼ିଣ ଅଛନ୍ତି ରହ । ୨୭ ।
 କଳାଗ୍ରୀବ ପାଶରେ ରହୁସିଂହାସନ ଉପରେ ଠାକୁର ।
 ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ବଳଭଦ୍ର ସୁଭଦ୍ରା ସୁଦର୍ଶନ ସଙ୍ଗତର । ୨୮ ।
 ସର୍ବ ନଇବିଦ୍ୟ ଲଗଇ ଯେଠାରେ ମଣୋହ କୋଠାରେ ଥୋଇ ।
 ବାସନା ଚେତନା ଜ୍ୟୋତିଚକ୍ର ଘେନି ମଣୋହ ଭୋଗ କରଇ । ୨୯ ।
 ଜୁନକର୍ତ୍ତ୍ର ସେ ଯେ ଜଗତ ଉତ୍ସର ଜୀବରୂପେ ଭୋଗ ତାର ।
 ଅଶେଷ ସ୍ୱସାର ଚରାଚର ଯାର କଳ୍ପଣାରେ ଅବତାର । ୩୦ ।
 ମୁହିଁ ଅବା କେଉଁ ଶ୍ଚରଲୋକ ହୋଇ କହିବ ତାଙ୍କ ମହିମା ।

ଯାହାର ବୈଷ୍ଣବମାୟାରେ ଭ୍ରମନ୍ତୁ ହର ନର-ସୁର ବ୍ରହ୍ମା । ୩୧ ।
 କୋଟି ଏ-କୋଟି କାଟକେ ମୁଁ ଅନ୍ତର କାହିଁ ମୋର ଏତେ ଜ୍ଞାନ ।
 ଶ୍ରୀହର କୃପାରେ ଏ ଗୀତା ପ୍ରକାଶ କହେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅଧମ । ୩୨ ।
 ଇତି ଶ୍ରୀ ଜ୍ଞାନପ୍ରଦୀପଗୀତାୟାଂ ସୁପରିସଫୁଟ୍ତ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟାଂ
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅର୍ଜୁନ ସନ୍ଦାଦେ ନାମ ଏକାଦଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ଦ୍ଵାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

କୃଷ୍ଣ ଚରଣତଳେ ପଡ଼ି ପାଥ । ସନ୍ଦେଶ ଫେଡ଼ି କହ ଜଗନ୍ନାଥ । ୧ ।
 ବାକି କେତେ କଥା ରହିଲା ପର । ଧିରୁ ମୋ ମନରୁ ସଂଶୟ ଉଡ଼ ।
 ଅଙ୍ଗନାୟ କରନାୟ ବିଚାର । ଅସ୍ମାଗୁଡ଼ି ଭୂତଶୁଦ୍ଧି ପ୍ରକାର । ୨ ।
 ମାତୃକା ସୌତ୍ତର ପୂଜା ସଂଯୋଗ । କେଉଁ ମନ୍ତ୍ରରେ ଗେ ଲଗଇ ଭୋଗ
 କାହାକୁ ଭୋଗ ଦେଇ କେବା ପାଇଁ । କେଉଁ ଦିଅଁ କେଉଁଠାବରେ ଥାଇ
 ଯେବେ ମୋ ଠାବରେ ସୁଦୟା ଥିବ । ଏଥି ତଦନ୍ତ ମୋତେ କହିଦେବ ।
 ଶ୍ରୀହର କହନ୍ତି ଶୁଣ ଅର୍ଜୁନ । କହବା ତୋତେ ଏ ବିଧି ବିଧାନ ॥
 କରନାୟ ଏ ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠି ଚର୍ଚ୍ଚନ । ମଧ୍ୟ ଅନାମିକା କନିଷ୍ଠା ଦେନ ।
 ଅଠାଇଶସର ମନ୍ତ୍ର ଏଥିର । ମୁଖେ ଉଚ୍ଚାର ଏ ଗାୟତ୍ରୀ ସାର ॥
 ଅଙ୍ଗନାୟ ତୋତେ କହିଣ ଦେବା । ହୃଦୟ ଶିରଶିଣା ହୁଅଇଁ ବା ॥
 ନେତ୍ର କବଚୟ ଏ ପାଞ୍ଚ କରି । ଯେହୁ ମନ୍ତ୍ରାଦି ଏ ସ୍ଥାନାଦି ଧରି ॥
 ଭୂତଶୁଦ୍ଧି ଶତବିଧାଦି ନ୍ୟାସି । ଅସ୍ମାଗୁଡ଼ିରେ ମନଜ୍ଞାନେ ମିଶି ॥
 ବାହାର ଭିତର ମାତୃକା ଦୁଇ । ତାକୁ ଚଢ଼ିଲେ ନିର୍ମଳ ହୁଅଇ ॥
 ସୋଡ଼ଶୋପଶୂର ପୂଜାହିଁ କଲେ । ଦିଅଁ ବଶହୋଇ ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ିଲେ ॥
 ଗୋପାଳମନ୍ତ୍ରରେ ଲଗଇ ଭୋଗ । ତୋତେ କହିଲି ଏ ଜ୍ଞାନସଂଯୋଗ ॥
 ଜଗନ୍ନାଥ ନାମ ଚାରି ଅକ୍ଷର । ଚାରିକ୍ଷର ପାଥ ଚାରି ଠାକୁର ॥
 ଚାରିଠାକୁରଙ୍କ କହିବା ନାମ । ସୁଦର୍ଶନ ସୁଭଦ୍ରା ବଳରାମ ॥
 କଳାଶ୍ରୀମୁଖ ନାମ ଜଗନ୍ନାଥ । ଏ ଚାରିକ୍ଷର ବ୍ୟପିତ୍ର ଚରଣ ॥

ଜଥ ଅକ୍ଷର ଜଗତ ଘୋଟିଛି । ଜଳରୁ ସର୍ବ ଉତ୍ପତ୍ତି କରୁଛି ।
 ଦେହ ଥିଲାକୁ ଏ ବୋଲି ସଂସାର । ଜୀବାତ୍ମାରୁପେ ଭୋଗ ନୀଳାମ୍ବର ।
 ଠୁଳ ଅକାର ଏ ବୋଲି ଦେହକୁ । ଶୂନ୍ୟ ଅଶାକାର ବୋଲି ମନକୁ
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡସାକ ଏ ବହୁଛି ଶିରେ । ଅନନ୍ତ ନାମଟି ବୋଲି ତାହାରେ ।
 ସେହିଟି ଅଟଇ ସୋଳ ନୟନ । ଶୋଳ ନାମଟି ସେହି ବୋଲି ଘେନ
 ଅନ୍ତର କହିବା ତୋତେ ଅଜୁନ । ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର କଳାବିଧାନ ।
 ଚନ୍ଦ୍ର କଳା ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ଘେନ । ଚନ୍ଦ୍ର କଳାଟି ଗାୟତ୍ରୀ ପୁଣି ॥
 ଗାୟତ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ର ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ହୋଇ । ଉତ୍ପତ୍ତି ପ୍ରଳୟ କରନ୍ତି ସେହି ।
 ବାକି ଅଠ କଳା ରହିଲା ଯହଁ । ଅଠ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ସେ କହିବା ତହିଁ ।
 ମୂଳବମଳରେ କର ବିଶ୍ରାମ । ସି ବି ର ସ୍ତୁ ଶୁଭ କଳାଙ୍କ ନାମ ।
 ଉର୍ମ ଧୂର୍ମ ଜ୍ୟୋତି କ୍ପାଳାଟି ସେହି । ଏହା ଭେଦଲେ ଦେବଲୋକେ ଯାଇ
 ନିଦ୍ରା ଅହାର ବାସୁ ମଇଥନ । ଶୁଭ କଳା ଏଟି ଦେହ ବିଧାନ ।
 ଚନ୍ଦ୍ର ଅଠରେ ବନ୍ଦନ ହେଲା । ଅଷ୍ଟାଙ୍ଗ ଯୋଗଟି ସେ ଅଠ କଳା ।
 ଚନ୍ଦ୍ର ଅଠରେ ବନ୍ଦନ ଭୋଗ । ସର୍ବଦା ଥାଇ ଏ ଦେହେଁ ସଂଯୋଗ
 ଏବେ କହିବା ଶୁଭକ୍ଷର କଥା । ଜି ଅକ୍ଷରଟି ଜଗତକରତା ॥
 ଶ ଅକ୍ଷରଟି ସେ ରେବତୀପତି । ଶଙ୍ଖ ଗୋକ୍ଷୀର ଶେତ ତାଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତି ॥
 ଶ କ୍ଷରର ଯେ ମହିମା ପୁଣି । କହିଦେବା ତୋତେ ଶୁଣ ଅଜୁନ ।
 ଶ ଯେ ଗଗନମୂର୍ତ୍ତି ଶୂନ୍ୟ ସେହି । ଜ୍ଞାନ ପ୍ରକାଶ ତାହାଠାରୁ ହୋଇ ॥
 କର୍ମ ଧର୍ମ ବାହ୍ୟଶୁଦ୍ଧି ବିଶୁଦ୍ଧ । ଶୂନ୍ୟ କରତା ଭେଦେ ସବୁଠାରୁ ।
 ଶ ସୁଦର୍ଶନ ଯେ ମନ ସବୁପ । ତୁମି ମଧ୍ୟେ ଦଶ ମିଶି ସେ ଗୋପ୍ୟ ॥
 ତା ଅଙ୍ଗ ଅକ୍ଷର ଭଜିଲେ ପାଇ । ତୋତେ ଯେ ଉପଦେଶ ଦେଲିକହ
 ଏବେ କହିବା ଯେ ନାମ ଅକ୍ଷର । ଏମନ୍ତ ମହିମା ଅଟେ ତାହାର ॥
 ଅଦଶକ୍ର ଯୋଗମାୟା ବୋଲଇ । ନାସ୍ତି ଅସ୍ତିରେ ସଂସାର କରଇ ॥
 ନାମ ଭଦ୍ରା ଯେ ରଜଶୁଣୟକ୍ର । ନାଭିକମଳ ବ୍ରହ୍ମା ହେଲେ ଜାତ ।
 ସେ ପୁଣି ଜଗତ ଜାତ କରଇ । ପ୍ରଳୟ କାଳେ ସର୍ବ ସଂହରଇ ॥

ଅକାର ମହିମା କହିବା ଏବେ । ଆଶୁ ମନ୍ଦାକିନୀ ଯା ପାଦେ ଧେବେ ॥
 ସୁଲ ଅସୁ ଛିଦ ନାହିଁ ତାହାର । ପ୍ରମୁଦତେ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଆବୋର ॥
 ଧ୍ୟାନଧାରଣା ଲୟ ସୁଦ୍ଧ କେତେ । ବେଦପୁରାଣ କହିଅଛି ଯେତେ ॥
 ରାଧିକା ଦୁଇକା ବେନି ପାଶର । ମଧ୍ୟେ ବିନେ ମୋହନ ବେଶଧର ॥
 ଦାରୁ ମଧ୍ୟେ ରୂପ ମଧ୍ୟେ ବହାର । ଶିକ୍ଷିତ କାଳନ୍ଦୀ ବନ୍ଧମୂଳର ॥
 ଗୁରୁ ଅକ୍ଷର ନାମ ଗୁରୁ ରୂପ । ସିଂହାସନେ ଯୋଗମ ସ୍ଥାରେ ଗୋପନ ॥
 ଗରୁଡ଼ସ୍ତମ୍ଭ ପାଶେ ଥାଇ ଦେଖ । ଦର୍ଶନ ହୁଅଇ କଳାଶ୍ରୀମୁଖ ॥
 ଅର୍ଜୁନ କୃଷ୍ଣଚରଣେ ପଡ଼ିଲା । ମନୁ ସଂଶୟ ସକଳ ଛାଡ଼ିଲା ॥
 ଆଶେ କରିଣ ପାଦ ଅରବିନ୍ଦ । ଧ୍ୟାନେ କହିଲ ଅରୁଣାକର ॥

ଇତି ଶ୍ରୀ ଜ୍ଞାନପ୍ରଦୀପଗୀତାୟାଂ ପ୍ରଥମସ୍କନ୍ଧେ ବନ୍ଧୁବିଦ୍ୟାୟାଂ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ନାମ

ଦ୍ଵାଦଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ତ୍ରୟୋଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚରଣେ ଅର୍ଜୁନ ପଡ଼ିଣ ପୁଛଇ ଯେ ଜ୍ଞାନସାର ।
 କେମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ ଶରୀର ହୋଇଛି କହିବା ଏଥୁ ବିଚାର । ୧ ।
 ଭିନ୍ନପୁର ପୁଣି ଚଉଦଭୁବନ ଦେହରେ କାହିଁ ରହିଛି ।
 ପ୍ରତି ପ୍ରତି କରି କହ ମହାପ୍ରଭୁ ସଂଶୟ ନ ରହୁ କିଛି । ୨ ।
 ଶ୍ରୀହର କହନ୍ତୁ ଶୁଣ ଧନଞ୍ଜୟ କହିବା ଏଥୁ ବିଚାର ।
 ପୃଥ୍ଵୀ ଆପ ତେଜ ନାୟୁ ଯେ ଆକାଶ ପଶ୍ଚତ୍ତତ ଏ ଶରୀର । ୩ ।
 କଟିଠାରୁ ପାଦତଳ ପରିପନ୍ଥେ ପାତାଳପୁର ବୋଲଇ ।
 ଏଥୁ ମୟେ ସପ୍ତପାତାଳ ଅଛଇ ତାହା ଦେବା ତୋତେ କହି ୪ ।
 ନାଭିକମଳରୁ କଣ୍ଠ ପରିପନ୍ଥେ ଏହିଟି ମର୍ତ୍ତ୍ୟଭୁବନ ।

କଷ୍ଟଠାରୁ ଶିର ପିଣାଯାଏ ସ୍ବର୍ଗପୁର ଏ ବୋଲି ଅର୍ଜୁନ । ୩୫ ।
 ଏଥିମଧ୍ୟେ ସଞ୍ଜୁର ରହୁଅଛି ତାହା କହିଦେବା ତୋତେ ।
 ଚନ୍ଦ୍ରପୁର ମଧ୍ୟେ ଚଉଦଭୁବନ ରହୁଛି ଯେହ୍ନେ ଗୁପ୍ତତେ । ୩୬ ।
 ପାଦତଳକୁ ଥୋ ପାଦାଳ କହିଛି ପାସୁଲ ନାମ ବିଭାଳ ।
 କ୍ରୌଢ଼ ତଳାତଳ ବୋଲି କହିଛି ପିଶୁ ନାମ ରସାତଳ । ୩୭ ।
 ଗୁହ୍ୟକୁଟି ମହାତଳ କହ ଇନ୍ଦ୍ର ଅଭତାଳ ନାମ ବହୁ ।
 ତଳପେଟ ନାମ ସୁତଳ ବୋଲଇ ତୋତେ ଦେଲି ପାଥ କହୁ । ୩୮ ।
 ଏଥିଉତ୍ତରେ କହିବା ତୋତେ ଶୁଣ ସଞ୍ଜୁଲେକର ବିଧାନ ।
 ପ୍ରତିପ୍ରତି କରି କହୁଅଛି ପାଥ ରଣ ଦେହୁ କରି ମନ । ୩୯ ।
 ନାଭିସ୍ଥଳକୁ ଯେ ଭୂଲେକ କହଇ ଭୁବଲେକ ହୁଏ ଜ୍ଞାନ ।
 କଞ୍ଚିସ୍ଥଳ ମହଲେକ ବୋଲଇଟି ପୁଣି ଜନଲେକ ଶୁଣ । ୪୦ ।
 ତପଲେକ ସ୍ଥାନ ନାସିକା ବୋଲଇ ସତ୍ୟଲେକ ବୋଲି ତାହା ।
 କପାଳକୁ ପୁଣି ସ୍ବର୍ଗଲେକ ବୋଲି ଶୁଣ ପାଥ ହୋଇ ସ୍ନେହା । ୪୧ ।
 ଚଉଦଭୁବନ ଏହିଟି ଅର୍ଜୁନ କହିଦେଲି ତୋତେ ସତ୍ୟ
 ଏଥିପରେ ଅଛି ଗୋଲକଭୁବନ ଯହିଁ ନିତ୍ୟ ମହାନିତ୍ୟ । ୪୨ ।
 ପରମ ନିତ୍ୟଦେବ ଏହୁ ନିତ୍ୟଟି ହିନିତ୍ୟ ଏହୁ ବୋଲଇ ।
 ଶୁଣିକରି ପାଥ ବୋଲେ ମହାପ୍ରଭୁ କହ ସଞ୍ଜୟ ପିଟାଇ ॥
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣସର୍ବସାଧ ଅନନ୍ତର ହୟଫଣୀ ॥
 ସେହି ହୟଫଣୀ ବିକୋଶ ସଂଜାତ ତାହା କହିଦେବା ପୁଣି ।
 ନିତ୍ୟବୋଲି ଯାହା ପ୍ରଥମ କୋପଟି ବସିଣ ନୟନ ତୋର ।
 ଶ୍ରୀ ବୋଲି ତହିଁ ବିଜେକ ବସିଲୁ ବଳଭଦ୍ର ନାମ ତାର । ୪୩ ।
 ମହାନିତ୍ୟ ବୋଲି ଦ୍ବିତୀୟ କୋଶଟି ସେ ତୋର ବାମ ନୟନ ।
 ଶ୍ରୀ ବୋଲି ତହିଁ ବିଜେକ ବସିଛି ସୁଭଦ୍ରା ତାନାମ ଶୁଣ ॥
 ପରମ ନିତ୍ୟ ବୋଲି ଯାହା କହିବ ଏ ବେନି ମଧ୍ୟେ ରହଇ ।
 କ୍ରୀ ଗଜ ଯେନ ଜଗନ୍ନାଥ ଭୂପ ବିକୋଶଟି ପ୍ରକାଶିଲୁ ॥

କହେ ଧନଞ୍ଜୟ ଶୁଣ ମହାପ୍ରଭୁ ବିବାଜ ହେତୁ ଶୁଣିଲ ।
 କୋଟିଜନ୍ମ ପାପ କ୍ଷୟଗଲା ମୋର ଦୁରନ୍ତମାନ ହେବଲ ।
 ମୁଁ ଯେବେ ପରିଗୁରକ ଭୂତ୍ୟ ତୋର ଭୂତ୍ୟଜନେ ଦୟା କର ॥
 ଧ୍ରୁବମଣ୍ଡଳ ଯେ ଶ୍ରୀହରିପାଟଣା କହିବା ହେବେ ବିସ୍ତାରି । ୧୧ ।
 କହନ୍ତି ହରି ଶୁଣ ପଶୁକୁମର ଧ୍ରୁବମଣ୍ଡଳ ମହିମା ।
 ସରସବର ପଣି ମିଶି ରହିଛି କେହି ନ ଜାଣେ ଏଥାମା । ୧୨ ।
 ଅମରଭୁବନ ଅଟଇ ଏ ସ୍ଥାନ ଧ୍ବଜ ଶୁଭ୍ରଅଛି ଯହିଁ ।
 ସେ ଧ୍ବଜ ଶୁଣିଲେ ଅମର ହୋଇବୁ ଦେଲି ତୋଳେ ପାଥ କହି । ୧୩ ।
 ଶ୍ରୀହରିପାଟଣା ଅତି ଅଗୋଚର ଦେବଲୋକଙ୍କର ହାଟ ।
 ମନ ଜ୍ଞାନ ଯୋଗୀ ସେ ପଥେ ଗମନ୍ତି ଅନ୍ୟ ନ ପାବନ୍ତି ବାଟ । ୧୪ ।
 ବିବେଶୀ ନଦୀ ସେହିଠାରେ ବହୁଛି ହାଟପାଟଣାକୁ ଭେଦି ।
 ତହିଁ ପଶିଲେ ତୁ ନିର୍ମଳ ହୋଇବୁ ପାପ ପକାଇବୁ ଛେଦି । ୧୫ ।
 ତୋହରି ଦେହ ଦେଖି ଜ୍ଞାନଭଣ୍ଡାର ଆଉ କି କହିବି ତୋତେ ।
 ତଳେ କରମନଜ୍ଞାନ ଚେତନାରେ ପୂରୁଅଛି ସର୍ବଭୁତେ । ୧୬ ।
 ନିଶ୍ଚୟ ସଦଗୁରୁ ଆଶ୍ରେକଲେ ଯାଇ, ତହିଁ ଜ୍ଞାନର ବରୁର ।
 କହିବାକୁ ଯାହା ବଚନେ ନ ଆସେ ଦେଖିବାକୁ ଅଗୋଚର । ୧୭ ।
 ଶାସ୍ତ୍ର ଗୋଚରରେ ସମସ୍ତେ କହନ୍ତି କଥା ପଟାନ୍ତର ଦେଇ ।
 ସ୍ଥୁଳ ସୁକ୍ଷ୍ମ କେତେ ଜୀବକି ଅର୍ଜିବ କାହିଁ ଆଇ କାହିଁ ପାଇ । ୧୮ ।
 ଲାଲା କରୁଅଛି କୁହୁକ ଲଗାଇ ମାୟାକୁ ବେଷ୍ଟିତ କର ।
 ଜଗତଯାକ ଯେ ପୂର ମିଶିଅଛି ନ ପାବନ୍ତି ବାରିଧର । ୧୯ ।
 ଅଣସାଧନା ବାଟରେ ଶକେ ରେଟ ଯେବେ ଗୁରୁଆଜ୍ଞା ହୋଇଁ ।
 କୋଟି କୋଟି ଶାସ୍ତ୍ର ସମୂହ ଶୁଣିଲେ ଜ୍ଞାନଗୋଚର ନୁହଇ । ୨୦ ।
 ଶାନ୍ତି ଆତ୍ମା ଶୁଦ୍ଧ ନିରମଳ ଚିତ୍ତ ହେଲେ ସେ ମୁଁ ଏକରୂପ ।
 ରକ୍ତଜନ ମୋତେ ନରତେ କେଶନ୍ତି ଅରକ୍ତଜନେ ମୁଁ ଗୋପ୍ୟ । ୨୧ ।

(୩୭)

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବଚନ ଶୁଣିଣ ଅର୍ଜୁନ କୃତକୃତ ଭବ ହୋଇ ।
ପାଦପଦ୍ମେ ଆଶା କରିଣ ଭରସା ଅରୁଣଦାସ କହଇ । ୩୦ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ଜ୍ଞାନ ପ୍ରଦାପଗୀତାୟାଂ ସୁପନସମ୍ବନ୍ଧ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟାଂ
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଅର୍ଜୁନ ସମ୍ବାଦେ ନାମ ତ୍ରୟୋଦଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।
ସମାପ୍ତୋଽୟଂ ବ୍ରହ୍ମ ।

ନିମ୍ନଲିଖିତ ପୁସ୍ତକମାନ କଟକର ପ୍ରଧାନ ପୁସ୍ତକଦୋକାନରେ
ବିକ୍ରୟ ହୁଏ ।

କବିତାକଳାପ	ଟ ୦ ।	ଶ୍ଳୋକରହାସକାବ୍ୟ	ଟ ୦ ୯
କବିତାକଳାପ ୨ୟ ଭାଗ	ଟ ୦ ୯	,, ୨ୟ ଭାଗ	ଟ ୦ ୯
ନାଟରହସ୍ୟ	ଟ ୦ ୯	କଟକଦର୍ଶନ	ଟ ୦ ୯
ପାଠୀଗଣିତ	ଟ ୦ ୯	ଲଟଦର୍ଶନ	ଟ ୦ ୯
ମାନସାଙ୍କ	ଟ ୦ ୯	ଜଗବନ୍ଧୁ ଚଉଦଶା	ଟ ୦ ୯
ବର୍ଣ୍ଣବୋଧକ	ଟ ୦ ୯	ଭକ୍ତସମ୍ବଳ	ଟ ୦ ୯
ଭୂଗୋଳସାର	ଟ ୦ ୯୭	ଅର୍ଦ୍ଧ୍ୟବନ୍ଧାପନା	ଟ ୦ ୯
ମହାମେଳା ଦର୍ଶନ	ଟ ୦ ।	ହରଥାତନ୍ତ୍ର	ଟ ୦ ୯
ସଙ୍ଗୀତ ସୁଧାନିଧି	ଟ ୦ ।	ବର୍ଣ୍ଣବିବେକ ଚନ୍ଦ୍ରକା	ଟ ୦ ୯
ପ୍ରାକୃତକେରଳ	ଟ ୦ ।	ଶିବଧନୁର୍ବିଜ୍ଞ	ଟ ୦ ୯
ଏକାଦଶୀମାହାତ୍ମ୍ୟ	ଟ ୦ ୫	ବାଟଶ୍ରୀକଥା	ଟ ୦ ୯
ଠୁଣଠୁଣକଥା	ଟ ୦ ।	ଗଜେନ୍ଦ୍ରମୋକ୍ଷଣ	ଟ ୦ ୯
ଶୋଭାବଜ୍ର	ଟ ୦ ୯୯	ବିଧାକନ୍ୟାସ୍ତ୍ରୀବ୍ରତକଥା	ଟ ୦ ୯
ନାଟମଞ୍ଚସ	ଟ ୦ ୯	ଫେର ପୁରୁର	ଟ ୦ ୯୩
ନଳଚରିତ	ଟ ୦ ୯୭	ସୃଷ୍ଟିସମୃଦ୍ଧ ପୁରାଣ	ଟ ୦ ୯୭
ଦେଉଳତୋଳା	ଟ ୦ ୯୭	ସୁବାସକୁସୁମ	ଟ ୦ ୯୭
ଉତ୍କଳଦୀପିକା	ଟ ୦ ୯୭	ଶ୍ରୀମଦ୍ଗୀତାସାର	ଟ ୦ ୯୭
ଗୁଣଶାଳୀବୋଲ	ଟ ୦ ୯	ମଧୁସାଧୁ ଓ ହରିହରଚରଣ	ଟ ୦ ୯
ଜଣାଣସଂଗ୍ରହ	ଟ ୦ ୯	ପୂର୍ଣ୍ଣମାହାତ୍ମ୍ୟ	ଟ ୦ ୯୩
ଦୁଇବାମନ	ଟ ୦ ୯	ଶବ୍ଦରସି କ୍ରମ	ଟ ୦ ୯
ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍	ଟ ୦ ୯	ଗୋପାଳ ପୂଜା ପଦ୍ଧତି	ଟ ୦ ୯
ଶିବା ଗୋପାଳ (ବଡ଼)	ଟ ୦ ।	ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଶିକ୍ଷା	ଟ ୦ ୯
ଭବମୁଦ୍ର	ଟ ୦ ୯୯		